



Paydaş Katılım Planı

Falp Rüzgar Enerji Santrali Projesi

HAZIRLANAN

ENERJİSA ÜRETİM

Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

TARİH

Ekim 2025

REFERANS

0733614



BELGE AYRINTILARI

BELGE BAŞLIĞI	Paydaş Katılım Planı
BELGE ALT BAŞLIĞI	Falp Rüzgar Enerji Santrali Projesi
PROJE NUMARASI	0733614
TARİH	Ekim 2025
VERSİYON	002
YAZAR	ERM Proje Ekibi
MÜŞTERİ ADI	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

BELGE GEÇMİŞİ

				ERM ONAYI		
SÜRÜM	REVİZYON	YAZAR	İNCELEME	AD	TARİH	YORUM
Nihai Taslak	002	ERM Proje Ekibi			Ekim 2025	

İMZA SAYFASI

Paydaş Katılım Planı

Falp Rüzgar Enerji Santrali Projesi

0733614

[Double click to insert signature]

Caner Şahin
Principle Consultant

[Double click to insert signature]

Serkan Kirdogan
Partner

ERM GmbH Brüsseler Str. 1-3
60327 Frankfurt am Main

© Telif Hakkı 2025 ERM International Group Limited ve/veya bağlı şirketleri ('ERM') tarafından. Tüm Hakları Saklıdır.
Bu eserin hiçbir bölümü, ERM'nin önceden yazılı izni olmadan herhangi bir şekilde veya herhangi bir araçla çoğaltılamaz veya iletilemez.

İÇİNDEKİLER

1.	GİRİŞ	5
1.1	PKP İLKELERİ VE HEDEFLERİ	5
1.2	PKP'NİN YAPISI	6
2.	PROJEYE GENEL BAKIŞ	7
2.1	PROJENİN KISA TANIMI	7
2.2	PROJE TARAFLARI	12
2.3	ETKİ ALANI VE ETKİLENEN TOPLULUKLAR	12
2.4	KONUM VE ARAZİ GEREKSİNİMLERİ	16
3.	DÜZENLEYİCİ BAĞLAM	17
3.1	UYGULANABİLİR ULUSAL STANDARTLAR	17
3.1.1	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	17
3.1.2	medeni kanun	18
3.1.3	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	18
3.1.4	Kamulaştırma Kanunu	18
3.1.5	Çevre Hukuku	19
3.2	ULUSLARARASI STANDARTLAR VE KILAVUZLAR	19
3.2.1	IFC Performans Standartları	19
3.2.2	EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilikler (ESR)	21
3.2.3	Diğer İlgili Standartlar	21
3.3	GEREKLİLİKLERİN ÖZETİ	22
4.	PAYDAŞLARIN BELİRLENMESİ, HARİTALANDIRILMASI VE ANALİZİ	22
4.1	ÖN PAYDAŞ TANIMLAMA	22
4.2	PAYDAŞ HARİTALAMA VE ANALİZİ	25
4.2.1	Haritalamanın Yaklaşımı ve Amacı	25
4.2.2	Ön Yüksek Düzey Haritalama	26
4.3	SAVUNMASIZ GRUPLAR İÇİN DİKKATE ALINACAK HUSUSLAR	27
5.	PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI VE YAKLAŞIMI	29
5.1	GEÇMİŞ KATILIMLAR	29
5.2	ÇSED SÜRECİ SIRASINDA KATILIM	30
5.3	GELECEKTEKİ KATILIM	31
5.4	KATILIM FAALİYETLERİ	32
5.5	PAYDAŞ KATILIMI EYLEM PLANI	32
5.6	ERİŞİLEBİLİRLİK VE KAPSAYICILIK	46
5.7	DEĞİŞİM YÖNETİMİ İÇİN PAYDAŞ KATILIMI	47
6.	ŞİKAYET MEKANİZMASI	48
6.1	ŞİKAYET MEKANİZMASININ AMACI VE İLKELERİ	48
6.1.1	TOPLULUK Şikayet Mekanizması	50

6.1.2	İşgücü Şikayet Mekanizması	50
6.1.3	Üçüncü Taraf Şikayet Yönetimi	51
6.2	ŞİKAYET MEKANİZMASI SÜRECİ	51
6.2.1	Adım 1: ŞİKAYETİN ALINMASI VE KAYDEDİLMESİ	52
6.2.2	Adım 2: ÇÖZÜM VE PAYDAŞLARA BİLDİRİM	53
6.2.3	Adım 3: Şikayetin Kapatılması, İzleme ve Değerlendirme	53
6.3	YÜKSELTME SÜRECİ	54
6.4	CİNSİYETE DAYALI ŞİDDET VE TACİZ HÜKÜMLERİ	54
6.5	HASSAS GRUPLARA DESTEK	55
6.6	İZLEME VE RAPORLAMA	55
7.	ROLLER VE SORUMLULUKLAR	56
8.	BELGELEME, İZLEME VE RAPORLAMA	57
8.1	BELGELEME TAKİBİ	57
8.2	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	57
8.2.1	Değerlendirme	60
8.2.2	Paydaşlara Raporlama	60
EK A	PAYDAŞ DANIŞMA FORMU VE DANIŞMA KAYIT DEFTERİ	
EK B	ŞİKAYET KAYIT DEFTERİ ÖRNEĞİ	
EK C	ŞİKAYET FORMU	

TABLO LİSTESİ

TABLO 2-1	PROJE TARAFLARI	12
TABLO 2-2	MAHALLE KOORDİNATLARI VE PROJE SINIRINA OLAN MESAFELER	12
TABLO 2-3	EN YAKIN YERLEŞİM YERLERİNDEN PROJE TÜRBİNLERİNE MESAFELER	12
TABLO 2-4	PROJEDEN ETKİLENEN YERLEŞİMLER VE ANKETLER	15
TABLO 4-1	PAYDAŞ KATEGORİSİ LİSTESİ	23
TABLO 4-2	PROJE ETKİ ALANINDAKİ SAVUNMASIZ GRUPLAR	27
TABLO 5-1	PAYDAŞ KATILIMI EYLEM PLANI	34
TABLO 7-1	PKP YÖNETİMİ İÇİN ROLLER VE SORUMLULUKLAR	56
TABLO 8-1	PKP TEMEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ	58

ŞEKİL LİSTESİ

ŞEKİL 2-1 ENERJİSA ENERJİ ÜRETİM A.Ş.'NİN YEKA-2 PROJELERİ	8
ŞEKİL 2-2 PROJE DÜZENİ – 1	10
ŞEKİL 2-3 PROJE DÜZENİ – 2	11
ŞEKİL 2-4 EN YAKIN YERLEŞİM YERLERİ	14
ŞEKİL 4-1 PAYDAŞ ÖNCELİK MATRİSİ	25
ŞEKİL 4-2 ÖN PAYDAŞ HARİTALAMASI	26
ŞEKİL 5-1 ULUSAL GAZETEDE PROJE İLANI	29
ŞEKİL 5-2 YEREL GAZETEDE PROJE İLANI	30
ŞEKİL 6-1 ŞİKAYET MEKANİZMASI SÜRECİ	51

KISALTMALAR LİSTESİ

Kısaltmalar	Açıklama
EA	Etki Alanı
TŞM	Topluluk Şikayet Mekanizması
TİG	Topluluk İrtibat Görevlisi
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇSG	Çevresel ve Sosyal Gereklilik
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
ÇSY	Çevre, Sosyal ve Yönetişim
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
CDŞT	Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz
ŞM	Şikayet Mekanizması
SGÇ	Sağlık, Güvenlik ve Çevre
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
KPI	Anahtar Performans Göstergesi
LRP	Geçim Kaynaklarını Geri Kazandırma Planı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TOÖ	Teknik Olmayan Özet
PEK	Projeden Etkilenen Kişi
PS	Performans Standardı
RFI	Bilgi Talebi
PKP	Paydaş Katılım Planı
SED	Sosyal Etki Değerlendirmesi
SFL	Sosyal Faaliyet Lisansı

BM	Birleşmiş Milletler
UNGPs	Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri
DB	Dünya Bankası

1. GİRİŞ

Bu belge, Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. ("Enerjisa" veya "Müşteri") tarafından Türkiye'nin Muğla ili Milas ilçesi ve Aydın ili Karpuzlu ilçesi sınırları içinde inşa edilmesi planlanan Falp Rüzgar Enerji Santrali Projesi ("Proje") için hazırlanan Paydaş Katılım Planı'dır (PKP). Bu PKP, Proje paydaşlarıyla bilgi paylaşımını ve katılımını açık, şeffaf ve etkili bir şekilde yönlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Paydaşlarla katılım, onların Projeyi, faaliyetlerini, potansiyel risklerini ve etkilerini anlamalarını sağlamak ve ayrıca Projeye güven ve destek oluşturmak için çok önemlidir. PKP, Müşterinin Türk mevzuatına ve amaçlanan kredi verenin geçerli standartlarına genel olarak uymasına da yardımcı olacaktır.

Bu PKP, Proje geliştirme ekibi ve Proje kredi verenlerinin, Müşterinin potansiyel olarak etkilenen kişiler (PEK'ler) ve diğer paydaşlarla etkileşim protokolünü anlamaları için iç kullanım amaçlıdır. Ayrıca, Topluluk Şikayet Mekanizması (TŞM), İşgücü Şikayet Mekanizması ve Yüklenici/Alt Yüklenici Şikayet Mekanizması protokollerini içeren kapsamlı bir Şikayet Mekanizması (ŞM) da içerir. Bu plan tüm paydaşların erişimine açık olacak ve Proje ekibi tarafından aktif olarak gözden geçirilerek Proje'deki değişiklikler veya gelişmeler gösterilecek ve mümkün olduğunda paydaşların geri bildirimleri entegre edilecektir.

Bu Kategori B projesi için, bilgi ifşası ve paydaş katılımı ÇSG 10 ve ulusal düzenlemelerin gerekliliklerine uygun olarak gerçekleştirilecektir. PKP, Teknik Olmayan Özet (TOÖ), Bıyoeçitlilik Yönetim Planı gibi temel yönetim planları kamuya açıklanacaktır.

1.1 PKP İLKELERİ VE HEDEFLERİ

Bu PKP, Uluslararası Finans Kurumu (IFC) Performans Standartları (PS) tarafından tanımlanan paydaş katılımının temel ilkeleri, yani Performans Standardı (PS) 1 etrafında oluşturulmuştur. Temel ilkeler şunlardır:

- **Açık ve şeffaf katılım:** Müşteri, Proje'nin tüm yaşam döngüsü boyunca Proje paydaşlarıyla açık, dürüst, gerçeklere dayalı ve şeffaf bir katılım kurmalıdır.
- **Dinleme ve diyalog:** Katılım çabaları, paydaşların endişelerinin açık, adil ve uygun bir şekilde dinlendiğini ve ele alındığını göstermelidir.
- **Kapsayıcı ve aktif katılım:** Katılım faaliyetleri, aktif ve anlamlı katılımı teşvik etmek için tüm paydaşların (hassas kişiler/gruplar dahil) görüşlerini temsil eden ve erişilebilir nitelikte olmalıdır.
- **Proaktif ve zamanında katılım:** Müşteri, bilgilerin paylaşılmasını ve endişelerin zamanında ele alınmasını sağlamak için proaktif olarak katılımı başlatmalıdır; aksi takdirde sorunlar istemeden büyüyebilir ve bu da Projenin sosyal riskleri ve etkilerinin yönetimi açısından potansiyel olarak olumsuz sonuçlara yol açabilir.
- **Güvenli katılım:** Tüm paydaşlar, baskı veya misilleme riski olmadan Proje destekçileriyle etkileşime girebilecek ve endişelerini paylaşabilecek kadar kendilerini güvende hissetmelidir. Bu, mümkün veya gerekli olduğunda özel bir alan sağlanmasını da içerir.
- **Uygun katılım şekli:** Tüm iletişim kültürel olarak uygun, yerel paydaşlar için anlaşılır ve genel olarak etkili olmalıdır.

- **Güçlendirici ve duyarlı:** Müşterinin ekibi, geri bildirimleri proje veya program tasarımına dahil etmek için paydaşlarla eşit bir şekilde işbirliği yapmalı ve paydaşlara geri bildirimde bulunmalıdır. Katılım, uzlaşma içeren veya ortak çıkarları karşılayan en iyi çözümleri belirlemek için aktif diyaloga dayalı olacaktır. Katılımın paydaşlar ve PEK'ler için tartışmalı olmaması çok önemlidir.
- **Saygılı:** Tüm paydaşlar ve onların görüşleri ve çıkarları, tüm katılım çabaları boyunca saygıyla ele alınmalıdır.

Bu PKP, yukarıda belirtilen ilkeler, kredi verenlerin gereklilikleri ve Türk ulusal mevzuatı ile uyumlu, açık, tutarlı, kapsamlı, uygun, kapsayıcı ve erişilebilir bir kılavuz sunmayı amaçlamaktadır. Bu PKP'nin temel amaçları şunlardır:

- Projenin yaşam döngüsünün tüm aşamalarında (planlamadan hizmetten çıkarılmaya kadar) (i) etkilenmiş veya etkilenme olasılığı bulunan (doğrudan veya dolaylı olarak) veya (ii) projeye ilgi duyan veya proje üzerinde etkisi olabilecek paydaşları belirlemek, haritalandırın ve analiz edin, böylece bunların iletişim sürecine dahil edilmesini sağlamak.
- Projeye ilişkin potansiyel paydaş risklerini belirlemek ve bunları yönetmek veya azaltmak için uygun önlemleri değerlendirmek.
- Proje ömrü boyunca paydaşların uygun ve anlamlı bir şekilde katılımını sağlamak için protokoller oluşturmak.
- Paydaşların yorumlarını, geri bildirimlerini paylaşacakları, sorular soracakları ve şikayetlerini dile getirecekleri süreci ve Müşterinin bakış açılarını ve bilgileri paylaşacağı ilgili veya ilgili protokollerini açıklamak.
- Paydaşların geri bildirimlerinin Proje geliştirme sürecine mümkün olduğunca entegre edilmesi için hükümler oluşturmak.

Ek'teki Şikayet Mekanizması (ŞM), paydaşların (iç ve dış) endişelerini yönetme ve bunlara yanıt verme sürecine rehberlik edecektir. Müşteri, bu ŞM'yi tüm Proje yaşam döngüsü boyunca belirtilen sürece göre yönetecek ve sürdürecektir.

PKP ayrıca, bu PKP'nin uygun şekilde uygulanmasını ve tüm katılım faaliyetlerinin yönetimini sağlamak için gerekli olan örgütsel kapasiteleri de belirtir. Buna, katılım faaliyetleriyle ilgili rol ve sorumlulukların kapsamına genel bir bakış, belgeleme, izleme, raporlama ve değerlendirme ile ilgili şartnameler dahildir.

1.2 PKP'NİN YAPISI

Bu PKP'nin geri kalan kısmı aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır:

- Bölüm 2, Projeye Genel Bakış
- Bölüm 3, Düzenleyici Bağlam
- Bölüm 4, Ön Paydaş Tanımlama, Haritalama ve Analiz
- Bölüm 5, Paydaş Katılım Programı ve Yaklaşımı
- Bölüm 6, Şikayet Mekanizması
- Bölüm 7, Roller ve Sorumluluklar
- Bölüm 8, Belgeleme, İzleme ve Raporlama

Bu PKP ayrıca aşağıdaki ekleri de içermektedir:

- Ek A: Paydaş Danışma Formu ve Danışma Kaydı
- Ek B: Şikayet Kaydı Örneği
- Ek C: Şikayet Formları

2. PROJEYE GENEL BAKIŞ

2.1 PROJENİN KISA TANIMI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen YEKA-RES-2 ihalesi sonucunda Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., Muğla Bağlantı Bölgesi'nde 250 MWe'lik bağlantı hakkı kazanmıştır. Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., YEKA RES-2'nin Muğla Bağlantı Bölgesi kapsamında üç rüzgar enerji santrali kurmayı planlamaktadır: Falp RES (18 türbin – 75,6 MWm / 75,6 MWe), Arturna RES (22 türbin – 92,4 MWm / 92,4 MWe) ve Gaia RES (20 türbin – 84 MWm / 84 MWe).



ŞEKİL 2-1 ENERJİSA ENERJİ ÜRETİM A.Ş.'NİN YEKA-2 PROJELERİ

Falp Rüzgar Enerji Santrali Projesi, Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. tarafından Muğla ili Milas ilçesi ve Aydın ili Karpuzlu ilçesi sınırları içinde inşa edilecek ve işletilecektir.

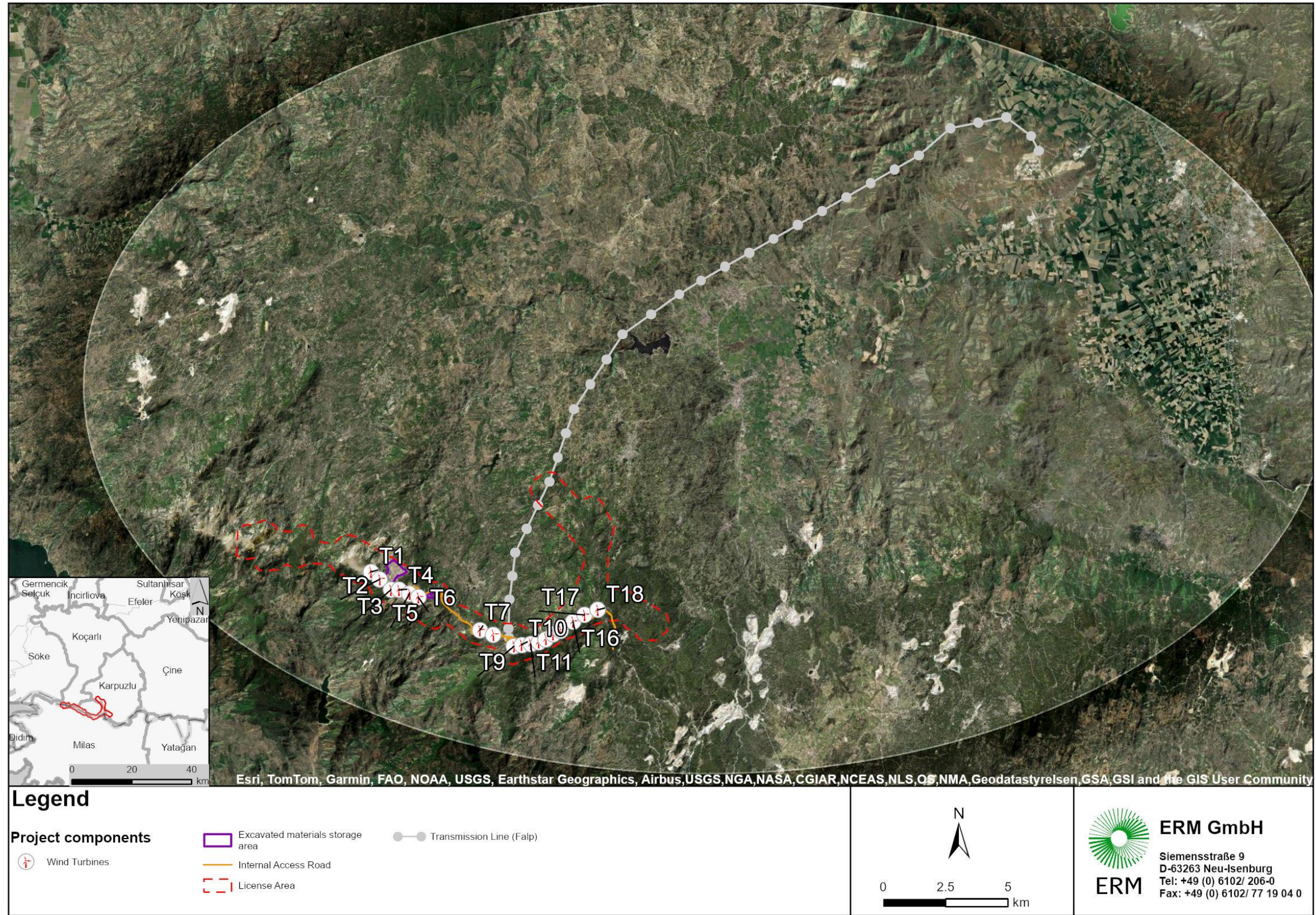
Proje, 18 adet rüzgar türbini (her biri 4,2 MWm/4,2 MWe kapasiteli), 1 adet trafo merkezi, erişim yolları, 3 adet fazla kazı malzemesi depolama alanı (gerekirse) ve mobilizasyon alanlarından oluşmaktadır ve bu aşamada planlanan proje kapsamında bu birimler dışında başka hiçbir faaliyet gerçekleştirilmeyecektir.

Tesisin toplam kurulu gücü 75,6 MWm / 75,6 MWe olacaktır. Projenin yıllık elektrik üretim tahmini 231.948.360 kWh/yıl olarak hesaplanmıştır.

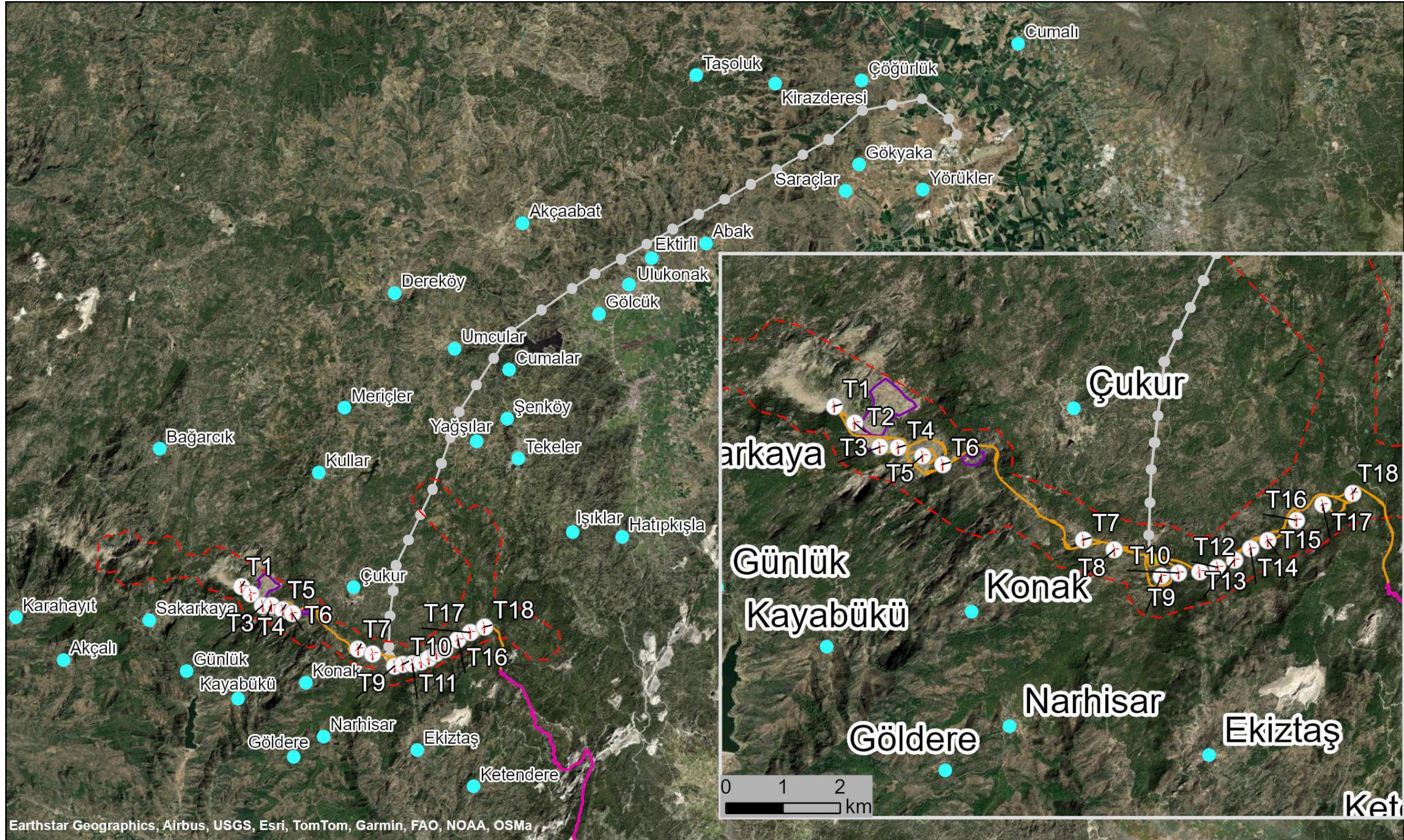
Proje için 22 km uzunluğunda 154 kV Enerji Nakil Hattı (ENH) kurulacaktır. Bu PKP'nin geliştirilmesi sırasında, enerji nakil hattı kesin güzergâhı henüz onaylanmamıştır. Güzergâhın ayrıntıları ÇSED'de tanımlanmıştır.

FALP RES sahasından en yakın otoyol kamulaştırma sınırına olan mesafe 4,75 km'dir. Proje sahasına erişim, D252 Milas-Söke otoyolundan Derince-Sakarya köy yolu yönüne doğru bağlantı yolları ile sağlanabilir. İnşaat aşamasında, proje sahasına ulaşım için mevcut yollar mümkün olduğunca kullanılacaktır ve bu mevcut yollar gerekirse iyileştirilecektir. Proje sahasına yeni inşa edilen kalıcı erişim yolları, inşaat tamamlandıktan sonra kamu kullanımına açılacaktır.

Projenin yerleşim planı aşağıdaŞekil 2-2 veŞekil 2-3 içerisinde verilmiştir.



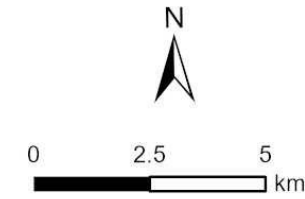
ŞEKİL 2-2 PROJE DÜZENİ – 1



Legend

Project components

- Wind Turbines
- Internal Access Road
- Excavated materials storage area
- License Area
- Switchyard
- Transmission Line (Falp)



ERM GmbH

Brüsseler Str. 1-3
60327 Frankfurt am Main

ŞEKİL 2-3 PROJE DÜZENİ - 2

OFFICIAL USE

2.2 PROJE TARAFLARI

Projeye dahil olan taraflar aşağıdaki Tablo 2-1 adresinde listelenmiştir.

TABLO 2-1 PROJE TARAFLARI

Sorumlu Taraf	Rol	Sorumluluklar
Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	Proje Sahibi	- Proje tasarımının geliştirilmesi - Proje bileşenlerinin tedariki - Projenin İnşaatı - Projenin işletilmesi
ERM	Proje sahipleri tarafından görevlendirilen uluslararası sürdürülebilirlik danışmanlık firması	- Kapsam Raporunun Hazırlanması - ESIA Raporunun Geliştirilmesi - Yönetim Planları ve PKP'nin Geliştirilmesi

2.3 ETKİ ALANI VE ETKİLENEN TOPLULUKLAR

Proje sınırının 2 km'lik tampon bölgesi içindeki en yakın yerleşim yerleri şunlardır:

- Çukur Mahallesi – Proje sınırının yaklaşık 1,2 km güneydoğusunda;
- Konak Mahallesi – yaklaşık 1,3 km güneybatısında;

Proje Alanı veya bileşenlerine yakın mahalleler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

TABLO 2-2 MAHALLE KOORDİNATLARI VE PROJE SINIRINA OLAN MESAFELER

Mahalle	Bölge	Proje Sınırına Uzaklık	Enlem	Enlem
Çukur	Milas	1,20 km	37°29'35.47"K	27°42'56.31"E
Konak	Milas	1,30 km	37°27'52.91"K	27°41'39.73"E
Narhisar	Milas	2,80 km	37°26'46.69"K	27°42'13.32"E

TABLO 2-3 EN YAKIN YERLEŞİM YERLERİNDEN PROJEYE OLAN MESAFELER TÜRBİNLER

Mahalle	Yön	En Yakın Türbine Uzaklık (m)	En Yakın Türbin
---------	-----	------------------------------	-----------------

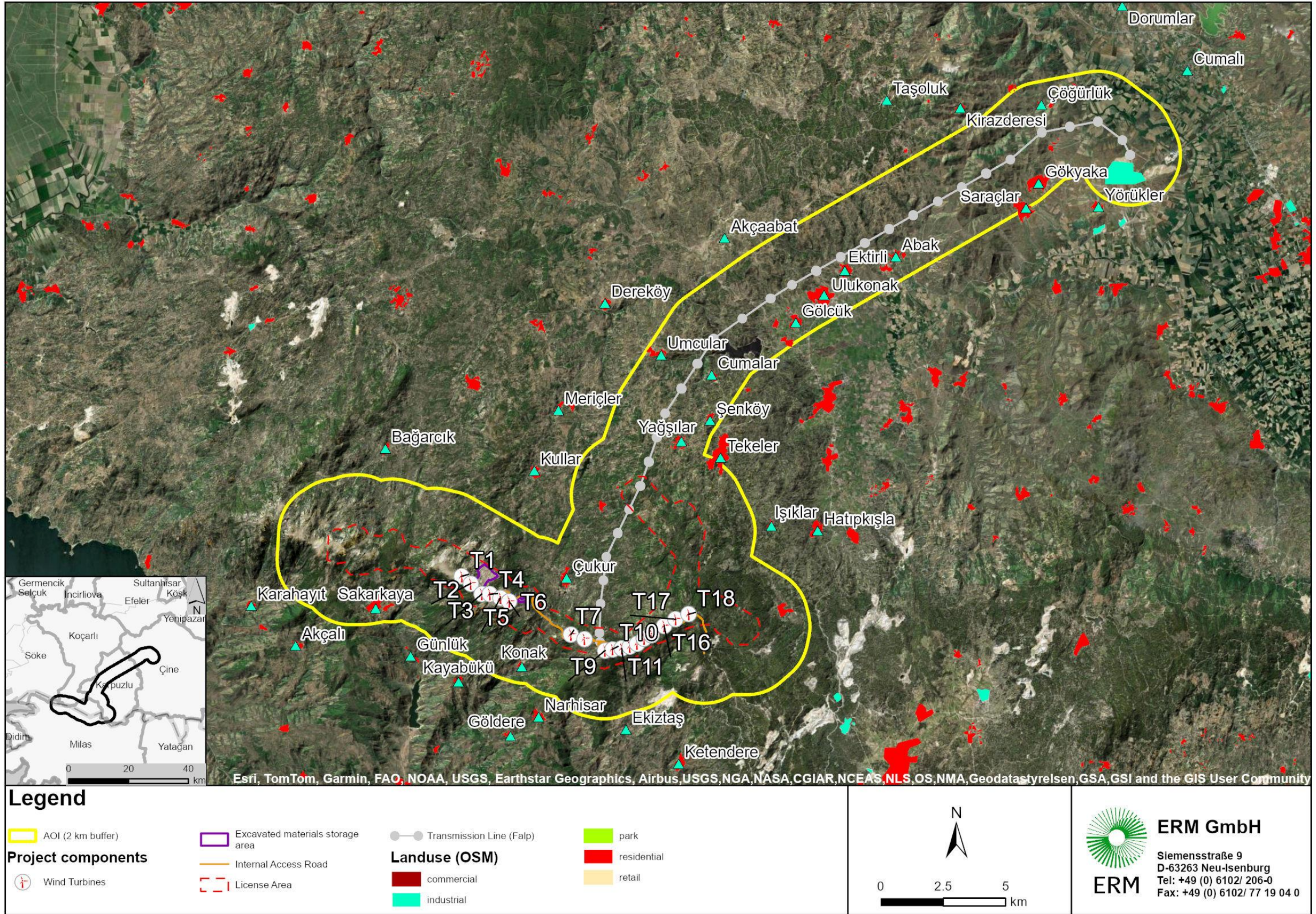
OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Sakarya	Batı	3.062	T1
Konak	Güneybatı	2.165	T7
İkiztaş	Güney	2.958	T11
Ketendere	Güney	2.893	T13
Ketendere	Güney / Güneydoğu	2.851	T18
Hatıpkışla	Doğu	3.560	T18
Tekeler	Kuzey / Kuzeydoğu	1.955	T18
Tekeler	Kuzey / Kuzeydoğu	2.837	T18
Tekeler	Kuzey / Kuzeydoğu	3.650	T18
Tekeler	Kuzey / Kuzeydoğu	4.935	T18
Koğuk	Kuzeydoğu	4.935	T18
Yağşılar	Kuzey	6.504	T18
Yağşılar	Kuzey	6.052	T18
Çukur	Kuzey	5.330	T16
Çukur	Kuzey	1.938	T7

Projenin en yakın yerleşim yerleri aşağıda Şekil 2-4'te gösterilmiştir.

OFFICIAL USE



ŞEKİL 2-4 EN YAKIN YERLEŞİM YERLERİ

OFFICIAL USE

Projenin saha çalışması, 11-17 Temmuz 2024 tarihleri arasında altı gün boyunca, projeden etkilenen yerleşim yerlerinde (PEY) altı kişilik bir araştırma ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir. Saha çalışması kapsamında, Tablo 2-3'te sunulan PEY'lerde anketler ve görüşmeler yapılmıştır. Görüşülen bazı yerleşim yerleri proje hakkında olumlu görüşler bildirirken, diğerleri projeye ilgili endişelerini dile getirmiştir. Görüşler ve anketlerle ilgili ayrıntılar ÇSED raporunda sunulmaktadır.

TABLO 2-4 PROJEDEN ETKİLENEN YERLEŞİMLER VE ANKETLER

İl/İlçe	Yerleşim/Kadastro Bölgesi	Yapılan Anket Sayısı
Muğla/Milas	Sakarkaya	25
	Kayabükü	6
	Çukur	14
	Konak	9
	Narhisar	10
	İkiztaş	15

20-23 Mart 2025 tarihleri arasında, revize edilen erişim yolu güzergâhları ve enerji nakil hattı koridorundan yeni etkilenen yerleşim yerlerini hedef alan ikinci bir saha çalışması gerçekleştirildi. Köy düzeyinde değerlendirmeler şu yerlerde yapıldı:

- Gökyaka
- Saraçlar
- Ektirli
- Ulukonak
- Gölcük
- Umcular
- Cumalar
- Abak
- Şenköy
- Kırcağız
- Kargıcak
- Sarıkaya
- Çukurköy (yeniden ziyaret edildi)

OFFICIAL USE

2.4 KONUM VE ARAZİ GEREKSİNİMLERİ

Proje alanı, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'na göre "Orman Alanı" olarak sınıflandırılmıştır.

Proje kapsamında, planlanan 18 türbinden 17'si Muğla il sınırları içinde, bir türbin (T2) ise Aydın il sınırları içinde yer alacaktır. Ayrıca, 1 numaralı fazla kazı malzemesi depolama alanının tamamı ve 2 numaralı fazla kazı malzemesi depolama alanının bir kısmı (gerekirse) Aydın il sınırları içinde olacaktır. Sonuç olarak, proje alanının yaklaşık %90'ı Muğla il sınırları içinde, yaklaşık %10'u ise Aydın il sınırları içinde yer almaktadır.

Yerel ÇED raporunda, proje sahası ve türbin konumlarının Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Türkiye'deki büyükşehir belediyeleri ve proje kapsamında komisyon üyesi olan diğer tüm kurumların görüşleri doğrultusunda belirlendiği belirtilmektedir. Seçilen alan, habitat kaybının ve ağaç kesiminin en aza indirilmesi için planlanmıştır.

FALP Projesi'nin rüzgar türbini sahaları esas olarak kayıtlı devlet orman arazileri üzerinde yer alırken, erişim yolları, enerji nakil hattı ve geçici inşaat altyapısı gibi ilgili tesislerin geliştirilmesi için ek araziye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ek bileşenler, hazineye ait araziler, özel mülkiyetli parseller ve kayıtlı olmayan arazilerle kesişmektedir. Bu nedenle, ilgili mevzuata uygun olarak uzun vadeli izinler, irtifak hakları ve kamulaştırma prosedürleri bir arada uygulanmaktadır. Erişim yolu güzergâhlarının arazi mülkiyet durumunun incelenmesi, 1 hazineye ait parsel, 3 ormanlık parsel ve 2 özel mülkiyetli parsel olmak üzere toplam 6 parselin etkileneceğini göstermektedir.

Türkiye'de enerji nakil hatlarının inşaatı ve işletilmesi, Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) yetkisi altındadır. TEİAŞ, proje onayı, arazi edinimi ve irtifak hakkı tesis edilmesi, inşaat yönetimi ve ENH'ların uzun vadeli işletilmesinden nihai olarak sorumlu kurumdur. Proje Şirketi, TEİAŞ adına tasarımı hazırlamış ve hazırlık çalışmalarını üstlenmiştir; ancak, süreç boyunca mülkiyet, hesap verebilirlik ve düzenleyici yetki TEİAŞ'a aittir. ENH'lar TEİAŞ'a ait olduğundan, kamulaştırma sürecinin tamamı TEİAŞ tarafından yürütülmektedir. Ancak, Enerjisa Üretim'in sahada direk kurulumlarına daha erken başlamak için süreci hızlandırması gereken durumlarda, Enerjisa Üretim kamulaştırma öncesinde direklerin kurulacağı parsellerin sahipleriyle görüşmeler yapabilir. Bu gibi durumlarda, direk başına önceden belirlenmiş bir tutar üzerinden arazi sahiplerine yapılan ödemeler karşılığında onay formları imzalanabilir. ENH güzergâhı Ekim 2025 itibarıyla kesinleşmiştir. TEİAŞ tarafından kamulaştırma süreci başlatılmamıştır.

Son tasarıma göre, hat Gökyaka, Saraçlar, Ektirli, Ulukonak, Gölcük, Umcular, Cumalar, Abak, Şenköy ve Çukur dahil olmak üzere birçok yerleşim yerinden geçmektedir. Toplam 410 özel parsel ve 89 orman/mülkiyet parseli ENH güzergâhından etkilenmektedir. Bu 410 özel parselin 67'si direk kurulumlarından doğrudan etkilenirken, geri kalan 343'ü havai elektrik kablolarından etkilenmektedir. ENH koridoru boyunca yer alan arazi türleri arasında devlet orman arazileri, hazine arazileri ve özel parseller bulunmaktadır. Hazine arazileri için, mülkiyet hakkı devredilmeden, iletim altyapısı için arazinin yasal olarak kullanılmasına izin vermek üzere irtifak hakkı uygulanacaktır. Özel mülkiyet parsellerinde ise, 2942 sayılı Kanun uyarınca irtifak hakkı kamulaştırması yapılacaktır. Bu haklar, mülkiyet hakkı değişmeden, Projenin araziye yer üstü veya yer altı altyapısı için kullanılmasına izin vermektedir. EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilik 5 (ÇSG 5) uyarınca, ulusal hükümet tarafından kamulaştırılan parseller için tazminat, adaleti ve geçim kaynaklarının yeniden sağlanmasını garanti eden ilkelere uygun olmalıdır. Süreç, yerinden edilmeyi önlemeyi veya en aza indirmeyi amaçlamalıdır ve kaçınılmaz olduğu durumlarda,

OFFICIAL USE

etkilenen kişiler, amortisman kesintisi yapılmaksızın, işlem ücretleri dahil olmak üzere tam yenileme maliyetini karşılayan tazminat almalıdır. Tazminat, yerinden edilme gerçekleşmeden önce ödenmelidir ve proje sponsoru, hükümetin önderliğinde gerçekleştirilen kamulaştırmanın ÇSG 5 standartlarına uygun olmasını sağlamakla sorumludur. Bu, tazminatın yeterli ve zamanında olduğunu ve hassas grupların korunduğunu doğrulamayı da içerir. Ayrıca, şeffaf ve bilgilendirilmiş onama temelinde olması koşuluyla, müzakere yoluyla varılan anlaşmalar tercih edilir.

EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilik 5 (ÇSG 5) uyarınca, gayri resmi arazi kullanıcıları, kamulaştırma nedeniyle (fiziksel veya ekonomik olarak) yerinden edilirlse yine de tazminat ve destek alma hakkına sahiptir. ÇSG 5, yasal statüleri ne olursa olsun, tüm etkilenen kişilerin adil muamele görmesi ve kaybedilen varlıklar ve geçim kaynakları için tam yenileme maliyetiyle tazmin edilmesi gerektiğini vurgular. Bu, yaşam standartlarının ve gelir kaynaklarının yeniden tesis edilmesi veya iyileştirilmesi için destek sağlanmasını da içerir. Enerjisa Üretim, kamulaştırma ulusal hükümet tarafından gerçekleştirilse bile, gayri resmi kullanıcıların erken tespit edilmesini, anlamlı bir şekilde danışılmasını ve uygun yeniden yerleştirme yardımı ve geçim kaynaklarının geri kazanılmasına yönelik önlemlerin alınmasını sağlamalıdır.

3. DÜZENLEYİCİ BAĞLAM

Bu PKP, aşağıdaki ulusal ve uluslararası standartlar ve gereklilikler doğrultusunda sürdürülecek, ayarlanacak ve uygulanacaktır. Gereklilikler arasında tutarsızlık olması durumunda, Müşteri daha katı olan öneri ve gereklilikleri uygulayacaktır.

3.1 UYGULANABİLİR ULUSAL STANDARTLAR

Bu Projenin paydaş katılımı için en ilgili ulusal standartlar şunlardır:

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- Türk Medeni Kanunu
- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
- Dilekçe Hakkı Kanunu
- Türk Kamulaştırma Kanunu ve
- Türk Çevre Kanunu.

3.1.1 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, bu PKP'nin uygulanması ve sürdürülmesinde yol gösterici olacak temel ulusal mevzuattır.

3.1.1.1 MADDE 25 DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

Anayasanın 25. maddesi, herkesin belirli bir neden veya amaç için bu tür bilgileri açıklamaya zorlanmadan kendi düşünce ve görüşlerine sahip olma hakkına sahip olduğunu belirtir. Ayrıca, hiç kimse düşünce veya görüşleri nedeniyle suçlanamaz veya kınanamaz.

3.1.1.2 MADDE 26 İFADE VE DÜŞÜNCE YAYMA ÖZGÜRLÜĞÜ

Anayasanın 26. maddesi, tüm insanların düşünce ve görüşlerini sözlü, yazılı, diğer medya araçlarıyla (örneğin görüntülerle), bireysel ve/veya toplu olarak ifade etme ve paylaşma hakkına sahip olduğunu belirtir. Bu, yetkililerin müdahalesi olmaksızın bilgi veya fikir alma veya paylaşma

OFFICIAL USE

hakını da içerir. Hiç kimse, düşünce veya görüşlerini ifade ettiği ve/veya yaydığı için suçlanamaz veya kınanamaz.

3.1.1.3 MADDE 56 SAĞLIK, ÇEVRE VE BARINMA

Anayasa'nın 56. maddesinde, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı olduğu belirtilmektedir. Devlet ve vatandaşlar, doğal çevreyi iyileştirmek, çevre sağlığını korumak ve kirliliği önlemekle sorumludur.

3.1.1.4 MADDE 63 TARİHİ, KÜLTÜREL VE DOĞAL VARLIKLARIN KORUNMASI

63. madde, devletin doğal, tarihi veya kültürel varlıkların korunmasını sağlayacağını ve bunu sağlamak için teşvik edici ve destekleyici önlemler alacağını belirtir. Bu tür varlıkların özel mülkiyet koşullarına bağlı olarak tazminat ve muafiyetler uygulanabilir ve bunlar kanunlarda daha ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

3.1.2 MEDENİ KANUN

Türk Medeni Kanunu, 4721 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Bu kanun, gayrimenkul mülkiyet hakları ve sınırlamaları ile ilgili koşullar hakkında bilgi vermektedir.

3.1.3 BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

4982 sayılı Kanun, bilgi edinme hakkını düzenleyen ve bilgi edinme hakkı ile ilgili usul ve esasları düzenleyen Türk kanunudur. Bu kanun, eşitlik, tarafsızlık ve açıklık gibi demokrasi ilkelerine dayanmaktadır. Kanunda, tüm kişilerin kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetleri hakkında bilgi edinme hakkına sahip olduğu belirtilmektedir. Yasa, diğer özel kurumların/aktörlerin faaliyetlerine ilişkin bilgi edinme hakkını kapsamamaktadır.

3.1.3.1 DİLEKÇE HAKKI KANUNU

Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, vatandaşların 4982 sayılı Kanunun 3. maddesi uyarınca sahip oldukları Dilekçe Hakkına (3071 sayılı Kanun) da atıfta bulunmaktadır. Bu kanun, Türk vatandaşlarının endişelerini, ilgi alanlarını veya şikayetlerini dile getirmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi ve diğer ilgili kurumlara yazılı olarak başvuru yapabileceklerini belirten Dilekçe Hakkını garanti altına almaktadır.

3.1.4 KAMULAŞTIRMA KANUNU

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 46. maddesi, devlet ve kamu kuruluşlarının, tazminatın önceden ödenmesi ve arazinin özel mülkiyet olması halinde, bir mülkün bir kısmını veya tamamını kamulaştırma veya idari irtifak hakkı tesis etme hakkına sahip olduğunu belirtir.

Ayrıca, 4650 sayılı Türk Kamulaştırma Kanunu, kamulaştırmanın sadece taşınmaz mallar üzerinde yapılabileceğini¹ ve arazi ve malların kaybı için tazminatın sadece yasal sahibine (birey veya kamu kurumu) ödenebileceğini vurgulamaktadır. Arazinin diğer kullanıcıları, tapu resmi olarak kayıtlı olmadığı ve hiçbir kişinin taşınmaz mallar üzerinde hak iddia etmediği özel durumlarda tazminat almaya hak kazanabilir; bu durumlarda köy muhtarlarına danışılması gerekebilir. Kamulaştırma kanunu, geleneksel arazi kullanıcılarını tam olarak dikkate almamaktadır.

¹ Devletin taşınır mallara el koyması, diğer Türk kanunlarının kapsamında ele alınmaktadır.

OFFICIAL USE

Herhangi bir mülkün kamulaştırılması için Kamu Yararı Beyanı gereklidir ve bu beyan ilgili yerel yönetim otoritesi (genellikle vali veya ilgili bakanlıklar) tarafından onaylanmalıdır. Yetkili yürütme organı tarafından kamulaştırma sürecinin başlatıldığını resmi olarak bildiren basit bir beyan sunulacaktır.

Bu Proje, kamulaştırma sürecinin başlatılması için Kamu Yararı Kararına sahiptir.

3.1.5 ÇEVRE HUKUKU

Türkiye'nin çevre düzenlemelerine ilişkin merkezi kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu'dur (5491 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir). Mevzuat, çevre tüm canlıların ortak malı olduğu için devletin ve vatandaşların çevreyi korumak ve kirliliği önlemekle yükümlü olduğunu belirtir. Sürdürülebilir çevresel kalkınmanın temel ilkeleri ile uyumludur.

Ayrıca, Çevresel Etki Değerlendirmesi'nin (29186 sayılı yönetmelik) veya yasanın 10. maddesinin tamamlanması için hükümler içermektedir. Yasa, ÇED sürecinin kamuya açıklanmasını gerektirmektedir, ancak paydaşların katılımına ilişkin daha fazla hüküm veya Projenin sosyal/sosyo-ekonomik etkilerinin yönetilmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesi için gereklilikler içermemektedir.

3.2 ULUSLARARASI STANDARTLAR VE KILAVUZLAR

3.2.1 IFC PERFORMANS STANDARTLARI

Bu PKP'nin temelini oluşturan başlıca uluslararası standartlar, IFC PS'leridir. Bu standartlar, özel sektör projelerinde veya gelişmelerinde çevresel ve sosyal risk yönetimi için uluslararası iyi uygulama kriterleri olarak kabul edilmektedir. Bu standartlar, müşterilerin, projenin riskleri ve etkileriyle orantılı şekilde, bilgi paylaşımı, danışma, bilgilendirilmiş katılım ve (gerekli hallerde) anlamlı müzakereler yoluyla iç ve dış paydaşlarla, özellikle de projeden etkilenen topluluklarla iletişim kurmasını şart koşmaktadır.

IFC PS 1 – Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi – bir projenin çevre ve sosyal (Ç&S) performansını yönetmenin merkezi bir bileşeni olarak Paydaş Katılımını içerir. Proje geliştiricilerini, potansiyel sosyal riskleri ve etkileri daha etkili bir şekilde yönetmek için Etkilenen Topluluklar ve diğer ilgili taraflarla güçlü, yapıcı ve duyarlı ilişkiler geliştirmeye teşvik eder ve izin verir. Ayrıca, yerel topluluklar ve Etkilenen Kişiler adına kolayca göz ardı edilebilecek birçok hakkın korunmasını ve saygı duyulmasını sağlamaya yardımcı olur. Paydaş Katılımı, diğer PS'lerin çoğunda da çapraz referans olarak yer alır ve IFC PS'nin çok disiplinli doğasını ve uygun Ç&S yönetimini vurgular.

Daha spesifik olarak, tüm risklerin ve etkilerin uygun şekilde yönetilmesini ve daha da kötüleşmemesini sağlamak için, Müşterinin Proje'nin mümkün olduğunca erken aşamalarında ve Proje'nin tüm yaşam döngüsü boyunca topluluklar ve paydaşlarla etkileşimde bulunması zorunludur. Bu, planlama ve hizmetten çıkarma aşamalarında da etkileşimi içerir.

PS 1'e göre uygun Paydaş Katılımı için temel gereklilikler aşağıda listelenmiştir:

- **Paydaş Analizi ve Katılım Planlaması:** katılım sürekli ve açık olmalı ve genellikle ilgili ve etki düzeylerine uygun katılım sağlamak için paydaş haritalama ve analizini içermelidir; katılım, Proje bilgilerinin uygun şekilde yayılması, paydaşlarla istişare ve paydaşların katılımı, etkili bir şikayet mekanizmasının oluşturulması ve yönetimi ve Proje gelişimi ile ilgili paydaşlara sürekli raporlama çabalarını içermelidir.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

- **Bilgi Açıklaması:** Proje bilgileri, paydaşlara zamanında ve uygun bir şekilde sağlanmalı ve Proje ile ilgili ihtiyaç ve ilgi alanlarıyla ilgili olmalıdır. Daha spesifik olarak, bu bilgiler Projenin amacını, niteliğini, ölçeğini ve beklenen etkilerini, faaliyetlerin süresini, paydaşlar için potansiyel riskleri, katılım yaklaşımını ve planlanan faaliyetleri, önerilen hafifletme önlemlerini ve şikayetlerin sunulması ve yönetimi için protokolleri açıkça vurgulamalıdır.
- **Danışma:** Paydaşlarla yapılan danışmalar, tüm tarafların saygı gördüklerini hissettikleri ve anlamlı ve etkili bir şekilde katılmaktan çekinmedikleri aktif ve iki yönlü bir diyalog içermelidir; danışmaların kapsamı, Projenin etkilerine bağlı olmalı ve paydaşların düşünce süreçlerini ve karar verme süreçlerini etkileyebilecek veya bilgilendirebilecek gerekli Proje bilgilerine sahip olabilmeleri için yeterince erken başlamalıdır; katılımlar zorlama ve manipülasyondan uzak olmalı ve şeffaflığı sağlamak için iyi bir şekilde belgelenmelidir.
- **Bilgilendirilmiş Danışma ve Katılım:** Projenin etkilenen paydaşlar üzerinde önemli olumsuz etkileri olabileceği durumlarda gereklidir. Danışma ve katılım, iyi niyetli müzakerelerle anlamlı ve aktif bir görüş ve bilgi alışverişini gerektirir. Proje sahipleri, bu alışverişlerden elde edilen algıları ve karar verme görüşlerini Proje planlamasına entegre etmelidir. Bu süreç, olumsuz riskleri ve etkileri en aza indirmek ve önlemek için belgelendirilmelidir ve paydaşlar, endişelerinin ne ölçüde dikkate alındığı konusunda bilgilendirilmelidir.
- **Dış İletişim:** Proje geliştiricisi, paydaşlar ve diğer kamu üyeleriyle dış iletişimden sorumlu tutulmak üzere sistematik protokoller oluşturmalıdır. Bu, paydaşlar/kamu ile yapılan görüş alışverişlerini almak ve kaydetmek, sorunları ve endişeleri ele almak, yanıtları takip etmek ve belgelemek, faaliyetleri veya yönetim programlarını buna göre ayarlamak vb. dahil olmak üzere, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, çeşitli faaliyetleri içerir. Müşteri, Proje belgelerini ve raporlarını mümkün olduğunca kamu ve paydaşlarla paylaşmalıdır.
- **Etkilenen Paydaşlar için Şikayet Mekanizması:** Şikayet mekanizması, Projenin göreceli riskleri ve potansiyel olumsuz etkileri ile orantılı olarak ölçeklendirilmeli ve PEK'lerin kullanımı için özel olarak tasarlanmalıdır. Bu araç, özellikle Müşterinin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili olarak paydaşların çatışmalarını ve endişelerini çözmeye yardımcı olacaktır.
- **Etkilenen Paydaşlara Sürekli Raporlama:** Şeffaflık, sosyal kabulü veya sosyal faaliyet iznini korumak için son derece değerlidir ve Müşteri, Proje gelişmeleriyle ilgili olarak etkilenen paydaşlara mümkün olduğunca sürekli raporlama yapmaya öncelik vermelidir. Raporlama çabaları, danışma toplantılarında veya şikayet mekanizmaları aracılığıyla gündeme getirilen sorunların nasıl ele alındığını içermeli ve paydaşları, kendilerini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebilecek beklenen Proje riskleri ve etkileri konusunda güncel tutmalıdır. Yönetim planları ve diğer belgeler de paylaşılmalıdır.

Projenin Etkilenen Toplulukları arasında yerli halkın da yer alması durumunda, paydaş katılımına ilişkin ek gereklilikler mevcuttur. Bu durumda, IFC PS7 (*Yerli Halklar*) devreye girer. Ancak, bu Proje alanında tanımlanmış yerli halk bulunmadığından, bu durum bu raporun kapsamına dahil edilmeyecektir.

IFC PS 5, kamulaştırma nedeniyle fiziksel yerinden edilme durumunda izlenecek paydaş katılımına ilişkin gereklilikler de belirlemektedir.

OFFICIAL USE

3.2.2 EBRD ÇEVRESEL VE SOSYAL GEREKLİLİKLER (ÇSG)

IFC Performans Standartlarına ek olarak, bu Paydaş Katılım Planı (PKP) Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın (EBRD) Çevresel ve Sosyal Politikası (ESP, 2024) ile de uyumludur. Bunlar, EBRD tarafından finanse edilen Projelerden beklenen asgari çevresel ve sosyal önlemleri belirleyen temel standartlardır.

EBRD, Banka tarafından finanse edilen projelerde çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin yönetimi için asgari gereklilikleri belirleyen kapsamlı bir on ÇSG seti benimsemiştir. Bu gereklilikler, İyi Endüstri Uluslararası Uygulamalarını yansıtmakta ve EBRD tarafından finanse edilen projelerin çevresel ve sosyal açıdan sürdürülebilir, kapsayıcı ve insan haklarına uygun olmasını sağlamaya yardımcı olacak şekilde yapılandırılmıştır.

ÇSG 10 – Paydaş Katılımı, bu PKP ile özellikle ilgilidir. Proje yaşam döngüsü boyunca paydaşlarla, özellikle projeden etkilenen kişiler ve hassas gruplarla erken, kapsayıcı, kültürel açıdan uygun ve sürekli bir katılım için gereklilikleri belirler. Ayrıca şeffaf, gizli ve erişilebilir bir şikayet mekanizmasının kurulmasını zorunlu kılar.

ÇSG 10 ve ÇSG 1 ile uyumlu olarak, bu PKP, EBRD'nin cinsiyet eşitliği ve ayrımcılık yapmama taahhütleri doğrultusunda, Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (CDŞT) riskini ele almak için özel hükümler içermektedir:

- Şikayet mekanizması (ŞM), özellikle kadınlar ve hassas bireyler için güvenli, erişilebilir ve gizli olacak şekilde tasarlanacaktır.
- CDŞT ile ilgili hassas şikayetleri almak ve ele almak için güvenilir, belirlenmiş bir irtibat kişisi (tercihen kadın veya paydaşların tercih ettiği cinsiyet) atanacaktır.
- İlgili durumlarda, etkilenen paydaşlara koruma, destek ve tazminat önlemleri sağlanacaktır. Bunlar arasında psikososyal danışmanlık, tıbbi yardım, işyerinin değiştirilmesi ve kadın destek kuruluşlarına erişim yer alabilir.
- Kadınların gözetim altında olmadan şikayetlerini bildirebilecekleri güvenli ve özel bir yer sağlanacaktır (örneğin, CCTV kamera menziline dışında ve sık kullanılan kamusal alanların yakınında).
- ŞM'nin ne olduğunu, nasıl erişilebileceğini açıklamak ve bildirim sürecine güven oluşturmak için **kadınlara özel Odak Grup Tartışmaları** düzenlenecektir.
- Müşterinin CDŞT Odak Noktası (kurumsal düzeydeki CDŞT Komitesi tarafından atanan), CDŞT ile ilgili herhangi bir şikayet veya olay meydana geldiğinde bilgilendirilecektir. Şikayetin toplanması, değerlendirilmesi ve alınacak önlemlerin yönetimi, CDŞT Komitesi tarafından gizlilik içinde yapılacaktır.

Bu önlemler, ÇSG 1, 2 ve 10'da belirtildiği üzere, EBRD'nin CDŞT, misilleme ve ayrımcılığa karşı sıfır tolerans politikası ile uyumludur ve saygılı ve kapsayıcı bir proje ortamı yaratılmasına katkıda bulunur.

3.2.3 DİĞER İLGİLİ STANDARTLAR

Dikkate alınması gereken diğer ilgili standartlar şunlardır:

- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Çalışma standartları ve istihdam koşullarına ilişkin Temel Sözleşmeler;

- Birleşmiş Milletler (BM) İş ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (UNGPs);
- Türkiye'nin onayladığı veya taraf olduğu çevre ve sosyal performansla ilgili tüm uluslararası antlaşmalar ve sözleşmeler.

3.3 GEREKLİLİKLERİN ÖZETİ

Yukarıda belirtilen standartlar ve mevzuat, proje geliştiricilerin yerel topluluklar ve diğer tüm paydaşlarla olan ilişkilerinde aşağıdaki temel noktalara uymalarını gerektirmektedir:

- İletişimi paydaşların ihtiyaçlarına, ilgi alanlarına ve etkilerine uygun hale getirmek için paydaşları belirlemek ve analiz etmek;
- Paydaşları projeye etkili bir şekilde dahil etmek için kullanılacak bir plan oluşturmak;
- Katılımcıların danışma sürecinde bilgilendirilebilmesi ve aktif olarak katılabilmesi için ilgili Proje bilgilerini paylaşın ve açıklayın;
- Proje ihtiyaçları ve faaliyetleri ile ilgili bilgi açıklanması ve danışma uygulamalarının Proje'nin tüm yaşam döngüsü boyunca gerçekleştirilmesini ve bu PKP'nin baştan sona uygun şekilde sürdürülmesini ve yönetilmesini sağlamak.
- Yerel bağlamda uygun ve erişilebilir olan, paydaşlar için uygun bir şikayet mekanizması uygulamak;
- PKP'nin uygulanması için uygun organizasyonel kapasiteyi belirlemek, yani bu PKP'nin ve şikayet yönetimi faaliyetlerinin uygulanmasından ve yönetilmesinden sorumlu belirli bir kişinin atanmasını sağlamak;
- Proje sahibinin, bilgi paylaşımı ve katılım çabalarının anlamlı, yeterli ve etkili olmasını sağlamak için aktif ve öncü bir rol oynamasını sağlamak.

4. PAYDAŞLARIN BELİRLENMESİ, HARİTALANDIRILMASI VE ANALİZİ

Paydaşlar, Projeden etkilenebilecek, Projeye ilgi duyabilecek veya Projeyi etkileyebilecek herhangi bir kişi veya grup (örgütlü veya örgütsüz) olabilir. Etkiler ve etkiler olumlu, olumsuz, doğrudan, dolaylı veya ikincil olabilir. Haritalama ve analizde dikkate alınan paydaşların kapsamı, Projenin ve çalışma alanının karmaşıklığına bağlıdır.

4.1 ÖN PAYDAŞ TANIMLAMA

Belirlenen paydaşlar aşağıdaki Tablo 4 1'de sunulmuştur. Paydaşların belirlenmesi, projeye ilgi duyan veya projeyi etkileyen tüm ilgili bireylerin, grupların ve kuruluşların tanınmasını sağlamak için proje süresince devam eden bir süreç olacaktır. Yeni paydaşların ortaya çıkabileceği ve mevcut paydaşların önemi veya etkisinin proje ilerledikçe değişebileceği kabul edilmektedir. Paydaşların belirlenmesi sürecinin düzenli olarak gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi, projenin tüm önemli paydaşların ihtiyaç ve beklentilerini karşılamaya devam etmesini sağlayarak proaktif katılım, etkili iletişim ve bilinçli karar vermeyi destekleyecektir.

Belirlenen paydaşlar, aşağıdaki gerekliliklerden en az birini karşılar:

- Projeye ilgi duymak;
- Projeden etkilenebilir veya proje üzerinde etkisi olabilir – bu durumda etki ve nüfuz olumlu, olumsuz, doğrudan ve/veya dolaylı olabilir; veya

OFFICIAL USE

- Projeyle ilgili sorunlar, endişeler veya gelişmeler hakkında geri bildirim veya görüşlerde bulunurlar.

TABLO 4-1 PAYDAŞ KATEGORİSİ LİSTESİ

Paydaş Kategorisi/Grubu	Projeyle İlişkisi	Paydaşlar
Merkezi Hükümet Otoriteleri	Merkezi hükümet, projenin tüm aşamalarında politika belirleme, izleme ve Türk yasalarına uyumu sağlama açısından proje için birincil siyasi öneme sahiptir.	- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tarım ve Orman Bakanlığı - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı - Kültür ve Turizm Bakanlığı - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenecek diğer yetkililer
Yerel Yönetim	Yerel yönetim, çevre koşulları ve izinler ile mevzuatın uygulanması ve yerel düzeyde kalkınma planları ve politikalarının uygulanmasından sorumlu olduğu için proje için önemlidir. Yerel yönetim, doğrudan iletişim kanallarını açık tutmak, Projeyi etkileyebilecek önemli konuları belirlemek ve sosyal desteği sağlamak için sürece dahil edilmelidir.	- Muğla Büyükşehir Belediyesi - Bodrum Belediyesi - Milas Belediyesi - Muğla Valiliği - Muğla Valiliği İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü - Muğla Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü - Muğla Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü - Muğla Valiliği Yatırım Takip ve Koordinasyon Müdürlüğü - Muğla Valiliği İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenecek diğer kurumlar
Yerel Kurumlar/Kamu Hizmeti Sağlayıcıları	Proje faaliyetlerinden veya Proje ile ilişkili çevresel ve sosyal etkilerden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenebilecek idare ve kamu hizmetleri tedarikçileri dahil olmak üzere yerel kamu hizmetleri	- Acil durum müdahale ekipleri (itfaiye, sağlık görevlileri, polis teşkilatı vb.) - Yerel işletmeler (konaklama, inşaat, enerji/ısıtma şirketleri ve dağıtıcılar vb.) - Çevre Kurumları (Doğal Yaşam Koruma Derneği; Türkiye Çevre Vakfı; İnsan Hakları Derneği (İHD); Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Ajansı (TÜRÇEK))
Potansiyel Olarak Etkilenebilecek Gruplar/Topluluklar	Topluluklar, önerilen Proje ve faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenebilir. BM İş ve İnsan Hakları İlkeleri Rehberi (UNGPs) ve insan hakları konusunda gerekli özenin gösterilmesi konusunda en iyi uygulamalarla uyumlu olarak, potansiyel	- Yerel topluluklar - Mukhtarlar (Mahalle liderleri) - Muğla İlçesi sakinleri - Milas ve Karpuzlu ilçeleri sakinleri - En yakın mahallelerin sakinleri

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

	olarak etkilenen kişiler, risk ve etki değerlendirmelerinin önemli bir unsuru olarak proje döngüsü boyunca anlamlı istişareler yoluyla sürece dahil edilmelidir. Böylelikle, risk algıları, önleyici tedbirlerin geliştirilmesi ve uygulanan tedbirlerin etkinliği konusunda görüşlerini bildirebilirler. Potansiyel olarak etkilenen topluluklar da Projenin takvimi ve planlanan faaliyetleri hakkında bilgilendirilmelidir. Ayrıca, ekonomik fırsatlar ve istihdam şeklinde beklenen potansiyel faydalar hakkında da bilgilendirileceklerdir.	Fikir liderleri (yani bölgenin tanınmış şahsiyetleri, ünlüler gibi)
Savunmasız Gruplar	Potansiyel olarak hassas gruplar, genel nüfusa kıyasla büyük bir projenin olumsuz etkilerine karşı daha az dirençli olma olasılığı daha yüksek olan gruplardır. Bu durum, bireylerin veya grupların belirli özelliklerinden (cinsiyet, yaş, etnik köken veya engellilik gibi) kaynaklanabileceği gibi, daha geniş bir faktör yelpazesinden (doğal kaynaklara bağımlılık, istihdama ve/veya projenin diğer faydalarından daha az erişim gibi) da kaynaklanabilir. Doğaları gereği, Projeden büyük ölçüde etkilenebilirler, ancak etkileri düşük olacaktır.	- Kadın - Çocuklar - Yaşlılar/emekliler - Okuma yazma bilmeyen kişiler - Zihinsel veya fiziksel engelli veya kronik hastalığı olan kişiler - Siğınmacılar - Göçmen işçiler - Düşük gelirli haneler - Küçük çiftçiler ve geçimlik çiftçiler
STK'lar/Sivil Toplum Örgütleri	Projeye ve projenin sosyal ve çevresel etkilerine doğrudan ilgi duyan kuruluşlar, projeyi doğrudan veya kamuoyu aracılığıyla etkileyebilir. Bu tür kuruluşlar, projenin olumlu ve olumsuz etkileri hakkında görüşler sunan dahil olmak üzere, projeye ilgili konularda yararlı verilere ve bilgilere sahip olabilirler. Ayrıca, STK'larla işbirliği, proje hakkında farkındalığı artırma açısından faydalı olabilir. Bu paydaşlar, ortak ilgi alanlarında projenin ortaklarıdır veya potansiyel ortakları olabilir.	- Çevre Mühendisleri Odası - TEMA Vakfı - ÇEVKO Vakfı - Çevre Koruma Dernekleri - Türkiye Rüzgar Enerjisi Derneği - Yerel sivil toplum kuruluşları - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenecek diğer sivil toplum kuruluşları
Akademik Kurumlar	Projeye, projenin sosyal ve çevresel yönlerine doğrudan ilgi duyan ve projeyi doğrudan veya kamuoyu aracılığıyla etkileyebilecek eğitim kurumları ve bireyler. Bu tür kuruluşlar da yararlı verilere ve bilgilere sahip olabilir ve ortak ilgi alanlarında projenin ortakları olabilirler. Potansiyel ortakların ilgi alanları, projeye hizmet ve malzeme teminidir.	- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi personeli ve öğrencileri - EA içindeki diğer okullar
Medya	Yerel, bölgesel ve ulusal düzeydeki medya, yerel paydaşların Projeye ilişkin algılarını etkileyebilir.	- Yerel radyo istasyonları - Haber istasyonları/kanalları - Yerel TV ağları - Gazeteler ve dergiler - Yerel web siteleri

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

İç paydaşlar	İç paydaşlar, projeye dahil olan kişilerden oluşur. Bunlar çoğunlukla çalışanlar, yükleniciler ve onların çalışanları ile tedarik zinciri çalışanlarıdır. Bu paydaşlar projeden etkilenecektir. Ayrıca, bu paydaşlar bölgede bulundukları için yerel topluluklarla doğrudan temas halinde olabilirler.	- Hissedarlar - Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. çalışanları - Yükleniciler/alt yükleniciler - Potansiyel kredi verenler - Müteahhit çalışanları - Tedarik zinciri çalışanları - Sendikalar
--------------	--	--

Kaynak: ERM, 2024

Proje geliştikçe, Müşteri, Proje değişiklikleriyle ilgili olarak paydaş tanımlama çalışmasını ve paydaş kaydını güncelleyecektir. Örnek bir Paydaş Veritabanı/Kaydı bu Raporun Ek A'sında görülebilir.

4.2 PAYDAŞ HARİTALAMA VE ANALİZİ

Bu bölümde, paydaş haritalandırmasının değeri açıklanmakta ve ardından belirlenen paydaş gruplarının öncü, üst düzey haritalandırması sunulmaktadır. Müşteri, belirli paydaşlarla ilgili daha ayrıntılı bilgiler elde edildiğinde bu bölümü güncelleyecektir.

4.2.1 HARİTALAMANIN YAKLAŞIMI VE AMACI

Paydaşlar belirlendikten sonra, Şekil 4 -1 Paydaş Öncelik Matrisi'nde gösterildiği gibi etki ve önemlerine göre haritalandırılacaktır. Projeye etkisi, ilgisi ve etkisi düşük-yüksek olarak sıralanır.

Etki	Y	Katılım	İşbirliği	İşbirliği
	O	Katılım	Katılım	İşbirliği
	D	Bilgilendirmek	Danışmak	Danışmak
	D	O	Y	
İlgi				

ŞEKİL 4-1 PAYDAŞ ÖNCELİK MATRİSİ

Kaynak: ERM, 2022

Paydaşlarla stratejik, etkili ve sistematik bir ilişki kurmak için paydaş haritalaması gereklidir. Paydaşlar/paydaş grupları arasındaki ve içlerindeki çeşitli etki ve ilgi düzeylerini anlamak, belirli ilişki faaliyetlerini onların bilgi ve kişisel ihtiyaçlarına göre uyarlama konusunda yardımcı olur. Etki, etki ve ilgi düzeyleri her proje ve paydaş grubu için farklılık gösterir.

Etki, paydaşların projeyi etkileyebilecek veya proje geliştiricileri tarafından alınan kararlar üzerinde sahip oldukları gücü ifade eder. Paydaşlar, projeyi protesto etmek veya projenin devam etmesini engellemek gibi gayri resmi yollarla da olsa, karar alma süreci üzerinde bir dereceye kadar kontrol sahibi olabilirler. Etki tek başına paydaşlarla etkileşime öncelik vermek için yeterli değildir, çünkü etki düzeyi düşük olanlar bazen en hassas ve en ciddi şekilde etkilenenler olabilir

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

ve bu nedenle etkileşim çabaları boyunca ek dikkat gerektirebilir. Etki düzeyi yüksek paydaşlar genellikle izin ve onay süreçlerine dahil olan hükümet yetkilileri ve yerel bakanlıklar olurken, akademik kurumların etkisi düşük olabilir.

Ayrıca, **çıkarlar** büyük ölçüde bir paydaş/paydaş grubuna yönelik potansiyel etkilerin ölçeği ve niteliği tarafından şekillenir. Proje faaliyetlerinden olumsuz etkilenen veya zarar görenler, Projeye daha fazla ilgi duyma eğilimindedir; ancak, Projeden büyük fayda sağlayanlar da yüksek düzeyde ilgi duyabilir. Paydaşlara yönelik etkiler doğrudan veya dolaylı olabilir ve çevresel, sosyo-ekonomik veya kültürel olabilir.

Bu nedenle, matrisin sıralama sonuçlarına göre, paydaş grubuna bağlı olarak farklı düzeylerde katılım planlanacak ve gerçekleştirilecektir. Tüm paydaşlar için geçerli olabilecek genel katılım çabaları yine de devam edecek, ancak yerinden edilme veya yeniden yerleşimle ilgili tazminat danışmaları gibi diğer katılım çabaları yalnızca belirli bir paydaş grubu için önerilecektir.

4.2.2 ÖN YÜKSEK DÜZEY HARİTALAMA

Şekil 4-2, Proje için ön düzeyde yüksek seviyeli bir paydaş haritalaması sunmaktadır. Paydaş haritalaması, projenin süresi boyunca sürekli olarak ilgili ve doğru olmasını sağlamak için gerektiğinde gözden geçirilecek ve güncellenecektir. Paydaşların çıkarları, etki düzeyleri ve katılım ihtiyaçlarının zamanla değişebileceği veya projenin ilerlemesiyle birlikte ortaya çıkabileceği kabul edilmektedir. Paydaş haritalamasının düzenli olarak güncellenmesi, proje ekibinin bu değişikliklere etkili bir şekilde yanıt vermesini, yapıcı ilişkiler sürdürmesini ve iletişim ve katılım stratejilerinin paydaşların beklentileri ve proje hedefleriyle uyumlu olmasını sağlayacaktır.

Etki	Y	Yerel politikacılar	İç Paydaşlar, Hissedarlar ve Çalışanlar	Yerel Yönetimler, Düzenleyici ve İzin Veren Otoriteler
	O	STK'lar/Sivil Toplum Kuruluşları	Medya; İç Tedarikçiler; Müteahhitler	EA içindeki/çevresindeki PAP'lar/Yerel Sakinler
	D	Akademik Kurumlar	Yakındaki kasabaların diğer yerel sakinleri;	Savunmasız gruplar; EA içindeki/çevresindeki PEK'ler/Yerel Sakinler
	D	O	Y	
İlgi				

ŞEKİL 4-2 ÖN PAYDAŞ HARİTALAMASI

Kaynak: ERM, 2024

İzleme, grubun çıkarları ve etkisinden bağımsız olarak tüm katılım faaliyetlerine genişletilecek ve böylece katılımın Proje ile ilgili her türlü gelişme veya değişiklik için uygun olacağı garanti altına alınacaktır. Danışma ve işbirliği önlemlerini içeren çoğu katılım faaliyeti, yerel yönetimlere, düzenleyici makamlara, yerel vatandaşlara (özellikle EA içindeki ve ona en yakın olanlara) ve PEK'lere genişletilecektir.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Müşteri, bu matrisi/haritayı daha ayrıntılı bir şekilde güncelleyecek ve Proje faaliyetlerinde bir değişiklik olduğunda ayarlayacaktır. Sıralama ölçeğinin genişletilmesi veya sayısal bir sisteme dönüştürülmesi gerekebilir ve katılım eylemi/hedefi olarak tazminatın da eklenmesi gerekebilir. Proje ilerledikçe paydaşların konumları ve statüleri zamanla değişebilir ve planlama ve katılım çabalarına yeni paydaşların eklenmesi gerekebilir.

4.3 SAVUNMASIZ GRUPLAR İÇİN DİKKATE ALINACAK HUSUSLAR

IFC PS1, paydaşların belirlenmesi sırasında müşterinin dezavantajlı veya hassas durumda olabilecek belirli bireyleri veya grupları da not etmesini gerektirir. Savunmasız gruplar ve kişiler genellikle en marjinalleşmiş ve olumsuz sorunlara yanıt verme kapasitesi en düşük olanlardır; genellikle diğer paydaşlardan ve gruplarından farklı endişeleri veya çıkarları olabilir ve hatta farklı katılım biçimlerine ihtiyaç duyabilirler. Savunmasızlık genellikle bireysel veya grup özelliklerinden (yaş, cinsiyet, ırk, engellilik vb.) veya daha geniş bir faktör yelpazesinden (sistemik ayrımcılık, doğal kaynaklara bağımlılık, finansal güvensizlik, okuryazarlık eksikliği, siyasi zulüm/risk vb.) kaynaklanır.

Diğer bir deyişle, bu kişiler Projenin etkilerine ve yüksek derecede risklere maruz kalabilirler, ancak bu olumsuz sonuçları değiştirmek veya bunlarla mücadele etmek için sınırlı etkiye sahiptirler. Bu nedenle, bu tür paydaşları uygun bir şekilde desteklemek ve daha fazla dışlanmalarını, marjinalleşmelerini ve hassas paydaşlara zarar vermelerini önlemek için kapsayıcı paydaş katılımı gereklidir.

Savunmasız kişiler ve gruplar genellikle aşağıdakileri içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- Kadınlar,
- Çocuklar,
- Yaşlılar veya emekliler,
- Sığınmacılar ve göçmen işçiler,
- Düşük gelirli haneler,
- Hastalık veya engelli kişiler ve
- Yerli halk veya geleneksel geçim kaynaklarını kullananlar vb.

Proje EA'da belirlenen hassas gruplar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 4-2 PROJE EA İÇERİSİNDEKİ HASSAS GRUPLAR

Hassaslık Durumu	Gölcük	Saraçlar	Cumalar	Ulukonak	Çukur	Şenköy	Gökyaka	Ektirli	Kırcağz	Umcular	Sarıkaya	Kayabükü	Narhisar	Konak	İkiztaş	Pınararası
Okuma yazma bilmeyen yetişkin	6	6	10	8	6	5	0	0	0	10	0	3	0	10	0	4

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Kadın hane reisi	30	8 0	1 5	2 0	2 0	7	2 0	2 5	1 5 0	2 5	1 5	1 0	1 5	8	0	0
Devletten (kurum vb.) yardımla yaşayan kişiler	30	1 0	1 5	1 5	2 0	6	2 0	9	0	1 5	0	0	0	0	0	0
Kronik hastalık/yatalak	0	0	1	8	5	0	1 0	2	0	0	0	0	2	3	0	3
65 yaş üstü yalnız yaşayanlar	35	8 1	1 5	2 0	0	1 0	6 0	1 0	2 5 0	1 1	2 0	2 0	2 0	1 0	0	2
Fiziksel/zihinsel engelli kişiler	1	1 3	2	6	5	2	6	4	0	0	5	0	4	3	0	4
İşsiz/geliri yetersiz hane reisi	30	1 0	2 0	0	3 0	1	3 0	0	0	3 0	0	0	1 0	2 5	0	0
Mevsimlik göçmen işçiler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kaynak: Muğla YEKA ESIA Saha Çalışması Bulguları, Temmuz 2024-Mart 2025

Planlama ve paydaşlarla iletişim süreci boyunca, Müşteri, hassas kişi ve grupların ihtiyaç ve çıkarlarını aktif olarak dikkate alacak ve Proje faaliyetlerine entegre edecektir. Proje planlaması ve çabaları da cinsiyet eşitliğini gözeterek ve hassas konuların ele alınması için gerekli kaynakları sağlayacaktır. Kapsamlı bir sosyal temel ve SED'in tamamlanması sırasında, müşteri, Proje faaliyetlerinin hassas paydaşlar üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilerin risk düzeyini ve ciddiyetini değerlendirecektir. Bu bulgular, paydaşların ihtiyaç ve çıkarlarına uygun etkili bir paydaş katılım planı (ve şikayet mekanizması) sağlamak için, gerektiğinde paydaş katılımı ve belirli faaliyetler yaklaşımına entegre edilecektir.

Müşterinin çabaları aşağıdakileri içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- Proje destekçilerinin, özellikle paydaş katılımı/yönetimi tarafında olanların (TİG ve CDŞT Odak Noktası gibi), uygun ve anlamlı bir şekilde cinsiyete özgü veya hassas konuları ele almak için uygun şekilde eğitilmelerini ve yeterli materyallere sahip olmalarını sağlamak;
- Tüm katılım faaliyetlerinde hassas grupların ve kadınların temsil edilmesi sağlanmalıdır;
- Müşteri, paydaşlarının ihtiyaçlarına ve deneyimlerine en uygun şekilde endişelerini gidermek için diğer önerilere açık olacaktır;
- Müşteri, hassas kişilerin deneyimlerini ve endişelerini özgürce paylaşabilmeleri için (gerekirse) özel "güvenli/özel alanlar" oluşturacaktır. Bu, koşullara bağlı olarak bire bir veya sadece kadınların katıldığı tartışmalar düzenlenerek yapılabilir.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

- Her türlü şikayetin anonim olarak iletilmesine izin verilecek ve anonimlik saygı gösterilecek ve korunacaktır; ve
- Belirli gruplarla en iyi şekilde etkileşim kurmak için girdi, forum veya diğer yollar sağlayabilecek sivil toplum kuruluşlarıyla etkileşim.

5. PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI VE YAKLAŞIMI

Bu bölüm, paydaş katılımına yönelik yaklaşımın genel bir özetini sunmaktadır.

5.1 GEÇMİŞ KATILIMLAR

12 Mayıs 2022 tarihinde, Aydın ilinin Milas ilçesi Sakarkaya Köyü Kahvehanesi ve Karpuzlu ilçesi Tekeler Köyü Kahvehanesi'nde, Muğla İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü ile istişare halinde, yatırım hakkında bilgi vermek ve projeye ilişkin görüş ve önerileri toplamak amacıyla "ÇED Sürecinde Halkı Bilgilendirme ve Katılım Toplantısı" düzenlenmiştir. Toplantı öncesinde, etkilenen veya potansiyel olarak etkilenen halkın ikamet ettiği bölgelerdeki ilgili belediyeler ve muhtarlar tarafından projenin ÇED süreci hakkında bilgi veren duyurular yapılmıştır.

Müşteri, toplantıyı 29.02.2022 tarihinde ulusal bir gazetede ve 29.02.2022 tarihinde yerel bir il gazetesinde aşağıdaki Şekil 5-1 ve Şekil 5-2'de gösterildiği gibi duyurmuştur.

DUYURU ÇED Sürecine Halkın Katılımı Toplantısı	
EN 2 Rüzgar Enerjisi Yatırım A.Ş. tarafından Muğla ve Aydın İleri, Milas ve Karpuzlu İlçeleri sınırları içerisinde "Falp Rüzgar Enerji Santrali (30 Adet türbin / 126 MWm/125 MWe)" projesinin yapılması planlanmaktadır. Söz konusu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi(ÇED)Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince aşağıda belirtilen tarih ve saatte faaliyetle ilgili halkı bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak için "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenecektir. Halkımıza saygı ile duyurulur.	
Toplantı Yeri	:Milas İlçesi, Sakarkaya Köy Kahvesi
Toplantı Yerinin Adresi	:Muğla İli, Milas İlçesi, Sakarkaya Köyü
Toplantı Tarihi	: 12.05.2022
Toplantı Saati	:10:00
Proje Sahibi	:EN 2 Rüzgar Enerjisi Yatırım A.Ş.
Proje Sahibi Adresi	:Küçükbakkalköy Mah. Vedat Günyol Cad. NO: 20/2 Ataşehir / İSTANBUL
Tel	:+90 216 569 74 17
Fax	:+90 216 569 74 27
ÇED Raporunu Hazırlayan Kuruluş : DE Planlama İnşaat Danışmanlık Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti.	
ÇED Raporunu Hazırlayan Kuruluşu Adresi : Evka-3 Mah. 119/7 sok. No:12 Bornova /İZMİR	
Tel	: 0232 375 91 54
Fax	: 0 232 375 92 36
Resmi ilanlar www.ilan.gov.tr 'de (Basın: 1612415)	

DUYURU ÇED Sürecine Halkın Katılımı Toplantısı	
EN 2 Rüzgar Enerjisi Yatırım A.Ş. tarafından Muğla ve Aydın İleri, Milas ve Karpuzlu İlçeleri sınırları içerisinde "Falp Rüzgar Enerji Santrali (30 Adet türbin / 126 MWm/125 MWe)" projesinin yapılması planlanmaktadır. Söz konusu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi(ÇED)Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince aşağıda belirtilen tarih ve saatte faaliyetle ilgili halkı bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak için "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenecektir. Halkımıza saygı ile duyurulur.	
Toplantı Yeri	:Karpuzlu İlçesi, Tekeler Köy Kahvesi
Toplantı Yerinin Adresi	:Aydın İli, Karpuzlu İlçesi, Tekeler Köyü
Toplantı Tarihi	: 12.05.2022
Toplantı Saati	:14:00
Proje Sahibi	:EN 2 Rüzgar Enerjisi Yatırım A.Ş.
Proje Sahibi Adresi	:Küçükbakkalköy Mah. Vedat Günyol Cad. NO: 20/2 Ataşehir / İSTANBUL
Tel	:+90 216 569 74 17
Fax	:+90 216 569 74 27
ÇED Raporunu Hazırlayan Kuruluş : DE Planlama İnşaat Danışmanlık Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti.	
ÇED Raporunu Hazırlayan Kuruluşu Adresi : Evka-3 Mah. 119/7 sok. No:12 Bornova /İZMİR	
Tel	: 0232 375 91 54
Fax	: 0 232 375 92 36
Resmi ilanlar www.ilan.gov.tr 'de (Basın: 1612441)	

ŞEKİL 5-1 ULUSAL GAZETEDE YAYINLANAN PROJE İLANI

Kaynak: Yerel ÇED, 2024

OFFICIAL USE

DUYURU
ÇED Sürecine
Halkın Katılımı Toplantısı

EN 2 Rüzgar Enerjisi Yatırım A.Ş. tarafından Muğla ve Aydın illeri, Milas ve Karpuzlu ilçeleri sınırları içerisinde "Falp Rüzgar Enerji Santrali (30 Adet türbin / 126 MWm/125 MWe)" projesinin yapılması planlanmaktadır. Söz konusu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi(ÇED)Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince aşağıda belirtilen tarih ve saatte faaliyetle ilgili halkı bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak için "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenecektir.

Halkımıza saygı ile duyurulur.

Toplantı Yeri	:Karpuzlu İlçesi, Tekeler Köy Kahvesi
Toplantı Yerinin Adresi	:Aydın illi, Karpuzlu İlçesi, Tekeler Köyü
Toplantı Tarihi	: 12.05.2022
Toplantı Saati	:14:00
Proje Sahibi	:EN 2 Rüzgar Enerjisi Yatırım A.Ş.
Proje Sahibi Adresi	:Küçükbakkalköy Mah. Vedat Günyol
Cad.	NO: 20/2 Ataşehir / İSTANBUL
Tel	:+90 216 569 74 17
Fax	:+90 216 569 74 27
ÇED Raporunu	:DE Planlama İnşaat Danışmanlık
Hazırlayan Kuruluş	Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti.
ÇED Raporunu Hazırlayan	Evka-3 Mah. 119/7 sok. No:12
Kuruluşu Adresi:	Bornova /İZMİR
Tel	: 0232 375 91 54
Fax	: 0 232 375 92 36

Resmi ilanlar www.ilan.gov.tr'de www.bik.gov.tr Basın: 1612441



Kuyumcudan hırsızlık yapan kişi tutuldu

Germencik'te bir kuyumcudan hırsızlık yaptığı suçlamasıyla yakalanan kişi, cezaevine gönderildi.

İlçedeki bir kuyumcudan 14 Mart'ta hırsızlık ve tırnakçık yöntemiyle dolandırıcılık yapıldığı sonras yitirilen soruşturma kapsamında M.C.Y. (19), gözaltına alındı. Emniyettedi işlemlerin ardından hakimliğe sevk edilen zanlı tutuklandı. ■ AA

ŞEKİL 5-2 YEREL GAZETED E YAYINLANAN PROJE İLANI

Kaynak: Yerel ÇED, 2024

Proje ekibi, çevresel etkiler ve önerilen azaltma çabaları hakkında görsel sunumlar yaparak, proje inşaatı ve işletimi sırasında beklenen faaliyetler hakkında yerel halkı bilgilendirmiştir. Toplantı sırasında katılımcılar projeye ilgili çeşitli endişelerini ve sorularını dile getirdiler. Önemli konular arasında çam fıstığı ağaçları ve arıcılık geçim kaynakları üzerindeki olası olumsuz etkiler ile inşaat öncesinde yüzey araştırmaları yoluyla kaya resimleri ve diğer kültürel miras alanlarının korunması ihtiyacı yer aldı. Katılımcılar ayrıca biyolojik çeşitlilik koruma önlemleri, ağaç kesme uygulamaları, planlanan yol güzergâhı ve iklim değişikliği çalışmaları hakkında sorular sordu. Arkeolojik alanlar, Sarıçay su kaynakları ve projenin bölgeye sağlayacağı genel faydalar hakkında da endişeler dile getirildi. Endemik türler, yaban hayatı, Karya Yolu, habitatlar ve trekking rotaları üzerindeki potansiyel etkiler de vurgulandı. Ayrıca, katılımcılar 6 metre genişliğindeki yol inşaatının ormanlar ve arıcılık üzerindeki etkileri, ekoturizm potansiyeli üzerindeki etkileri ve türbin ve yol inşaatının görsel etkileri hakkında tartıştılar. Katılımcılar rüzgar enerjisine genel olarak desteklerini ifade ederken, bazıları mevcut saha seçimine karşı çıktı.

5.2 ÇSED SÜRECİ SIRASINDA KATILIM

FALP RES Projesi için ÇSED'in geliştirilmesi sırasında, projenin potansiyel çevresel ve sosyal etkilerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamak için iki ayrı sosyal saha çalışması gerçekleştirilmiştir. İlk saha araştırması, 11-17 Temmuz 2024 tarihleri arasında altı kişilik bir saha ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir. Sosyal etki analizi, saha çalışmaları sırasında PEK'ler ve

OFFICIAL USE

muhtarlarla yapılan anketler ve görüşmeler, ikincil verilerin gözlemlenmesi, değerlendirilmesi ve analizi ile EA ile ilgili raporların incelenmesi ve değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Enerji İletim Hattı (ENH) ve erişim yolu güzergâhlarının kesinleşmesi ve projenin ek potansiyel etkilerinin değerlendirilmesi için 20-23 Mart 2025 tarihleri arasında ek bir saha çalışması gerçekleştirilmiştir. ÇSED saha çalışmalarının bir parçası olarak, Muğla ilinin Milas ilçesindeki altı yerleşim yerinde, yani Sakarkaya, Kayabükü, Çukur, Konak, Narhisar ve İkiztaş'ta hane halkı anketleri gerçekleştirilmiştir. Bu yerleşim yerlerinde toplam 79 anket gerçekleştirildi; Sakarkaya'da 25, Kayabükü'de 6, Çukur'da 14, Konak'ta 9, Narhisar'da 10 ve İkiztaş'ta 15 anket yapıldı. Ayrıca, yerel görüşleri toplamak ve paydaşların katılımını desteklemek amacıyla altı yerleşim yerinde muhtarlarla görüşmeler yapıldı. Topluluklar tarafından dile getirilen başlıca endişeler arasında otlatma alanlarına erişimin kısıtlı olması, su kaynaklarının sınırlı olması, yolların bozulması ve aracılık faaliyetlerinde yaşanabilecek kayıplar yer almaktadır.

Proje, hane halklarının fiziksel olarak yerinden edilmesini veya yeniden yerleştirilmesini içermediğinden, tam bir Yeniden Yerleşim Eylem Planı gerekli değildir. Bunun yerine, araziye dayalı geçim kaynaklarının potansiyel kayıpları, erişim kısıtlamaları ve ilgili kırılganlıklar dahil olmak üzere ekonomik yerinden edilmenin etkilerini özel olarak ele almak üzere bir Geçim Kaynaklarını Geri Kazandırma Planı (LRP) hazırlanmıştır. Geçim Kaynaklarını Geri Kazandırma Planı (LRP), IFC İyi Uygulama El Kitabı: Arazi Edinimi ve Zorunlu Yeniden Yerleşim (2023) ile uyumlu olarak ERM tarafından Mayıs 2025'te hazırlanmıştır. Temel amaç, etkilenen kişilerin gelir elde etme kapasitelerini geri kazanmalarına ve proje uygulamasından sonra sürdürülebilir geçim kaynakları elde etmelerine yardımcı olmaktır.

ÇSG5 ve ÇSG10 gerekliliklerine göre; LRP, etkilenen kişilere, kayıplarının veya etkilerin ölçeği ve ciddiyetine göre tazminat ve katılım yöntemleri sunar.

LRP, tazminat ve geçim kaynaklarının geri kazanılması için ilave önlemler sunmaktadır. Yerel paydaşlarla düzenli iletişim ve koordinasyonu sağlamak için önceden bir Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG) atanmıştır. Enerjisa tarafından sağlanan bilgilere göre, proje alanının mobilizasyonundan önce, projeden etkilenen kişiler (PEK'ler), yerel idareler ve muhtarlarla sürekli katılım faaliyetleri yürütülmüştür. Enerjisa tarafından paylaşılan danışma formları ve toplantı notları da dahil olmak üzere, bu katılım faaliyetlerinin kayıtları bulunmaktadır.

5.3 GELECEKTEKİ KATILIM

Paydaşlara (en azından) aşağıdaki konularda danışılacaktır:

- PKP, TOÖ, BYP'nin yayımlanması;
- PEK'lerin sayımı/envanterinin yapılması (bkz. Bölüm4);
- Geçim Kaynakları Geri Kazanım Planının uygulanması;
- Gerektiğinde şikayetlerle ilgili konularda danışmalar;
- İnşaat ve montaj başladıktan sonra beklentileri ve endişeleri yönetmek, geri bildirim toplamak ve Proje gelişimi ile ilgili güncellemeleri paylaşmak için paydaşlarla aylık toplantılar.

TİG, Proje ile ilgili katılımın etkili bir şekilde, uygun bir zaman diliminde ve bu PKP ile IFC PS 1 ve ÇSG10'da belirtilen diğer protokollere uygun olarak yürütülmesini yönetmek, denetlemek ve sağlamakla sorumludur. Ayrıca, Müşteri, ilgili alt konuların uygulanmasını yönetmek ve takip etmek için kurumsal düzeyde CDŞT Odak Noktası ve Çalışma İlişkileri Uzmanı atamıştır.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Arazi edinimi ve geçim kaynakları ile ilgili etkileri azaltmak ve yönetmek için aşağıdaki katılım çabaları yürütülecektir:

- Sosyoekonomik temel;
- PEK'lerin Sayımı/Envanteri;
- LRP'nin uygulanması;
- Ve PS5 ile ilgili şikayetlere ilişkin konularda istişareler.

Müşteri, topluluk katılımını kolaylaştırmak ve yönetmek için bir Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG) işe alarak PKP uygulaması için organizasyonel kapasitesini genişletti.

Ayrıca, PEK'lerle olan ilişkilerin iyi niyetli ve anlamlı olması; arazi edinimi ve yeniden yerleştirme sürecinin (geçim kaynaklarının iyileştirilmesi veya yeniden sağlanması dahil) planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi boyunca sürdürülmesi; ilgili tüm etkilenen grupların (erkekler, kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve hassas gruplar/kişiler) katılımının sağlanması ve iyi bir şekilde belgelenmesi zorunludur. Tüm paydaşlar, hakları, fırsatları ve faydalarından haberdar olmalı ve müşteri, basit, pratik, doğru ve kültürel açıdan uygun belgeler sağlayan katılım çabalarını kolaylaştırmalıdır.² IFC'nin Arazi Edinimi ve Zorunlu Yeniden Yerleşim İyi Uygulama El Kitabı'nın üçüncü modülü, ilgili paydaşlarla ilgili ve uygun katılım faaliyetlerinin geliştirilmesi için temel teşkil edecektir.³

5.4 KATILIM FAALİYETLERİ

Müşteri, proje boyunca, uygunluklarına bağlı olarak aşağıdaki türden katılımları kullanabilir:

- Halkın katılımı etkinlikleri;
- Çok taraflı veya ikili toplantılar;
- Çalıştaylar ve seminerler;
- Odak grup tartışmaları;
- Yuvarlak masa toplantıları ve/veya soru-cevap oturumları;
- Paydaşlarla görüşmeler;
- Elektronik anketler/araştırmalar;
- Sosyal medya paylaşımları;
- Ve işleyen bir iç/dış şikayet mekanizmasının uygulanması/sürdürülmesi.

5.5 PAYDAŞ KATILIMI EYLEM PLANI

Tablo 5-1, beklenen katılım faaliyetlerinin genel bir özetini, ilgili hedefleri, katılım formatını ve katılımın hangi kilit paydaşlara yönelik olduğunu göstermektedir. Eylem planı, Projenin geri kalan süresi boyunca kilit katılım çabalarının zamanlamasını ve sıklığını belirtir.

² Kaynak: IFC (2007), Paydaş Katılımı: Gelişmekte Olan Pazarlarda Faaliyet Gösteren Şirketler için İyi Uygulama El Kitabı, Uluslararası Finans Kurumu, <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/mgrt/ifc-stakeholderengagement1.pdf>, son erişim tarihi 29 Nisan 2024.

³ Kaynak: IFC (2023), İyi Uygulama El Kitabı: Arazi Edinimi ve Zorunlu Yeniden Yerleşim, Uluslararası Finans Kurumu, <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2023/ifc-handbook-for-land-acquisition-and-involuntary-resettlement.pdf>, son erişim tarihi 29 Nisan 2024.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Bu genel bakış, temel katılım faaliyetleri için bir kılavuz görevi görecek, ancak Proje geliştikçe buna göre ayarlanacaktır. Eylem planı, bu PKP'de belirtilen diğer planlama, belgeleme ve izleme materyalleriyle birlikte, Proje geliştiricisinin periyodik incelemesi için temel bir unsurdur.

Özel katılım faaliyetleri, farklı PEK'lerin fiziksel erişilebilirliğini sağlamak için planlama sürecinde hassas grupları dikkate alacaktır. Cinsiyet duyarlılığı gerektiğinde dikkate alınacak ve Proje, cinsiyete özgü diyalog ve tartışma alanlarını güçlendirmek için artan çabalar gösterecektir. Çocuk desteği/bakımı, çeviri hizmetleri, hukuki yardım vb. genel katılım faaliyetlerinin tüm PEK'leri dikkate alacağının bazı örnekleridir.

Her bir özel faaliyetin uygulanması ve planlanmasında, orantılılık ve kapsayıcılık ilkeleri her zaman dikkate alınacaktır. Orantılılık, katılımın derinliğini ve sıklığını belirleyecek ve projenin risklerinden ve faydalarından en çok etkilenenlere daha yoğun çabalar yönlendirilecektir. Bu nedenle, aşağıdaki katılım eylem planı, arazi edinimi ve yerinden edilme etkilerinden etkilenecek hassas kişiler ve PEK'ler için özel önlemler içermektedir. Proje geliştiricisi, açık ve erişilebilir iletişim kanallarını sürdürerek, cinsiyete özgü odak grupları, çok dilli materyaller ve geçici nüfus için mobil sosyal yardım gibi özel katılım formatları sunarak kapsayıcılığı sağlayacaktır. Orantılılık, arazi kaybı, geçim kaynaklarının bozulması veya çevresel riskler gibi daha yüksek düzeyde etkiyle karşı karşıya olan paydaşlarla daha sık ve derinlemesine katılımı önceliklendirerek korunacaktır.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

TABLO 5-1 PAYDAŞ KATILIMI EYLEM PLANI

Katılım Faaliyeti	Amaç/ Beklenen Geri Bildirim	Katılım Biçimi	Hedef Paydaş(lar)	Zamanlama/Sıklık	Sorumluluk ve Destek
Proje Açıklaması					
Proje Açıklaması (Proje ile ilgili belgelerin kamuya açıklanması)	TOÖ, PKP, LRP ve BYP'yi (web sitesi aracılığıyla) kamuya açıklayarak uluslararası kredi kuruluşlarının danışma gerekliliklerini yerine getirin.	Ç&S belgeleri (PKP, BYP ve TOÖ), proje web sitesi ⁴ üzerinde özel bir bölümde İngilizce ve Türkçe olarak açıklanacak ve böylece hükümet ve belediye yetkililerinin erişimine açık hale getirilecektir. TİG'ler, erişilebilirlik ve şeffaflığı sağlamak için ilgili belgeleri muhtar düzeyinde şahsen iletip paylaşacaktır.	Sosyal EA'ndaki Temel Paydaşlar ve Etkilenen Topluluklar Tüm ilgili (iç ve dış) paydaşlar	Ç&S belgelerinin açıklanma süresi boyunca	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Yüz yüze toplantılar (röportajlar/odak grupları/açık kapı etkinliği veya halka açık toplantı) yoluyla paydaşlarla Ç&S belgeleri hakkında iletişim kurmak	Proje ve Ç&S belgelerinin sonuçları ile önerilen etki azaltma önlemleri hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlamak Proje ve Ç&S belgeleri hakkında geri bildirim isteyin	Önceki katılım turlarında tanışılan paydaşlarla yüz yüze toplantılar yoluyla bilgilendirme ve geri bildirimde bulunmak	Sosyal EA'ndaki hassas gruplar ve Etkilenen Topluluklar da dahil olmak üzere, önceki katılım turlarında paydaşlar bir araya gelmiştir. Önemli yerel topluluk liderleri Çevresel ve sosyal STK'lar	Ç&S belgelerinin açıklanma dönemi boyunca	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

⁴ <https://yekares2.enerjisauretim.com/yeka-res-2-mugla-projeleri/gaia-res>

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

	Proje paydaşlarıyla açık ve olumlu ilişkilerin kurulmasına katkıda bulunmak	Proje Alanı yakınında düzenlenen fiziksel açık kapı etkinliği veya halka açık toplantı	Sosyal EA'ndan kuruluşlar dahil olmak üzere tüm ilgili paydaşlar ile ulusal/uluslararası paydaşlar ve ilgili taraflar		
	Belirlenen sosyal etkilerin doğru bir şekilde değerlendirilmesini ve ölçülmesini sağlamak için paydaşların ve yerel halkın görüşlerini kullanmak.	Açık kapı/halka açık toplantı hakkında bilgiler, paydaşlara yapılan duyurular ve muhtarlık ofisinde asılan ilanlar yoluyla topluluklara iletilir.			
		Bu etkinliklerin zamanlaması, katılımı en üst düzeye çıkarmak için özel olarak belirlenecektir.			
Açıklama sürecinden elde edilen paydaş geri bildirimlerini özetlemek ve paydaş geri bildirimlerini PKP'ye entegre etmek (gerektiğinde)	Açıklama geri bildirimleri hakkında rapor hazırlayın ve uygun şekilde Nihai SED'e entegre edin	Açıklama ve sunumların nasıl değerlendirildiği ve ele alındığına ilişkin özet raporun hazırlanması ve dağıtılması	Tüm ilgili paydaşlar	Ç&S belgelerinin açıklanma süresi boyunca	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Proje Sonrası Açıklama					
Kültürel Miras ile İlgili Çalışmalar	Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yerel şubeleriyle işbirliği yaparak, tesadüfi buluntuların etkin bir şekilde yönetilmesini sağlamak ve proje döngüsü boyunca kültürel mirasın korunmasına yönelik	Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yerel şubeleriyle tesadüfi buluntuların yönetimi ve kültürel miras girişimleri konusunda planlanan işbirliği.	Kültür ve Turizm Bakanlığı, TİG'ler, Proje iş gücü,	İnşaat öncesi dönemde üç ayda bir; inşaat sırasında altı ayda bir.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

	girişimleri desteklemek.	Bakanlığı'nın katkılarıyla, raporlama adımları, geçici iş durdurma prosedürleri ve belgeleme gerekliliklerini içeren resmi bir protokolün ortaklaşa geliştirilmesi.			
		İnşaat ekipleri, TİG'ler ve topluluk üyeleri için tesadüfi buluntuları nasıl tanıyacakları ve bildirecekleri konusunda eğitim oturumları düzenlemek.			
		Bakanlık ile işbirliği içinde, buluntuları veya mirasla ilgili girişimleri sergilemek için kamuya açık bilgi panoları veya sergiler oluşturmak.			
Biyçeşitlilik riskleri/etkileriyle ilgili katılım	Biyçeşitlilik etkileriyle ilgili paydaşların endişelerini (özellikle ağaç kesimi ve kuş çarpışmaları) ele almak ve rüzgar	Belediye toplantıları, odak grupları ve katılımcı haritalama. Görsel haritalar, çevrilmiş	Ormanlık veya ekolojik açıdan hassas alanların yakınındaki yerel topluluklar. Çevre STK'ları; Ekoloji veya çevre bilimi bölümleri olan üniversiteler (ör. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi).	İnşaat öncesi dönemde iki kez; inşaat sırasında ise yılda iki kez	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

	santralinin yaşam döngüsü boyunca biyoçeşitliliğin korunmasını güçlendirmek için uzman kurumlarla işbirliği yapmak. Yerel endişeleri anlamak, kültürel veya ekolojik açıdan önemli ağaçları belirlemek ve hafifletme stratejilerini birlikte geliştirmek.	materyaller ve şikayet kanalları. Biyoçeşitlilik uzmanlarını yuvarlak masa toplantıları ve atölye çalışmalarına davet etmek. projesinin biyoçeşitlilik risklerini gözden geçirmek, azaltma planlarını doğrulamak ve doğaya olumlu tasarım seçeneklerini araştırmak. Ortak öneriler ve izleme protokolleri geliştirmek.	Orman Müdürlüğü ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. Kuş koruma grupları ve ornitologlar. Habitat değişikliklerinden etkilenen yerel çiftçiler ve arazi sahipleri.		
Geçim kaynaklarıyla ilgili katılım	Ekonomik yerinden edilme sorunu yaşayanlar için alternatif gelir getirici beceriler belirlemeye yardımcı olun. LRP ayarlamaları için PEK'ler ile geçim kaynaklarının yeniden yapılandırılmasına yönelik faaliyetleri birlikte tasarlayın. Tazminat mekanizmaları ve arazi mülkiyeti değişiklikleri hakkında	Cinsiyete göre ayrılmış odak grupları ve senaryo planlama oturumları aracılığıyla topluluğun ihtiyaçlarını ve tercihlerini yansıtan ek geçim kaynaklarının yeniden sağlanması stratejilerini birlikte tasarlayın. Hukuki okuryazarlık	Yerinden edilmiş arazi kullanıcıları, kadınlar, gençler ve kayıt dışı çalışanlar. İşsiz gençler, yerinden edilmiş çiftçiler, resmi istihdam arayan kadınlar.	İnşaat öncesi dönemde üç ayda bir; inşaat döneminde ise altı ayda bir.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

	şeffaf iletişim sağlayın.	oturumları, bire bir danışma toplantıları ve görsel kılavuzlar. Üç ayda bir yapılan topluluk geri bildirim toplantıları ve katılımcı izleme komiteleri.			
Yangın riskiyle ilgili katılım	Yerel sakinleri ve işçileri yangın riskleri, önleme stratejileri, ve acil durum müdahalesi konusunda eğitmek. Resmi kurumlarla yangın önleme ve müdahale planlamasını koordine etmek. Yangına karşı hassas yüksek riskli bölgeleri ve topluluk varlıklarını belirlemek. Proje faaliyetleri sırasında yangın tehlikelerini azaltın (örneğin, kaynak, makine kullanımı). Kuru aylarda uyanıklığı ve raporlamayı teşvik edin.	Görsel materyaller ve canlı gösterimler içeren interaktif atölye çalışmaları. Ortak planlama toplantıları, saha denetimleri ve protokol uyumu. Uydu görüntüleri ve yerel bilgiyi kullanarak topluluk önderliğinde haritalama oturumları. Araç kutusu konuşmaları, yangın tatbikatları ve yangın güvenliği kitlerinin dağıtımı. Afişler, radyo duyuruları ve mobil uyarılar.	Yerel köylüler, çiftçiler, mevsimlik işçiler, okul grupları ve saha personeli. Ormancılık yetkilileri, belediye itfaiye teşkilatları ve çevre görevlileri. Orman kenarlarında yaşayan sakinler, gayri resmi arazi kullanıcıları ve arazi sahipleri. Müteahhitler, alt yükleniciler ve teknik personel.	İnşaat öncesi dönemde üç ayda bir; inşaat sırasında ise altı ayda bir	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Toplum yatırımı ile ilgili katılım	Katılımcı planlama yoluyla öncelikli altyapı ihtiyaçlarını (örneğin yollar, su erişimi, okul onarımları) belirlemek. Gençlerin gelişimini desteklemek ve gelecekteki istihdam için yerel kapasiteyi geliştirmek. Küçük işletmelere destek vererek yerel ekonominin dayanıklılığını güçlendirmek.	Toplum toplantıları ve ihtiyaç değerlendirmeleri. Okullar ve ailelerle işbirliği yaparak burs kriterlerini ve mesleki eğitim yollarını birlikte tasarlayın. Hibe veya mentorluk programlarını ortaklaşa tasarlamak için kooperatifler ve girişimcilerle işbirliği.	Köy sakinleri, yerel liderler, okul yöneticileri, çiftçiler. Öğrenciler, öğretmenler, işsiz gençler, ebeveynler. Küçük işletme sahipleri, çiftçiler, zanaatkarlar, kadınların yönettiği işletmeler.	İnşaat öncesi dönemde üç ayda bir; inşaat sırasında ise altı ayda bir.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Toplum sağlığı ve güvenliği ile ilgili katılım	Yerel sakinleri potansiyel sağlık ve güvenlik riskleri (ör. gürültü, gölge titremesi, acil durum prosedürleri) konusunda bilgilendirmek. Güvenlik önlemleri ve sağlık izleme (ilgiliyse) hakkında açık ve erişilebilir bilgiler yaymak.	Toplum Sağlığı ve Güvenliği Çalıştayları ve Görsel yardımcılar ve yerel dil tercümanları ile yüz yüze çalıştaylar aracılığıyla bilgi paylaşımı. Soru-cevap bölümünde sözlü geri bildirim; etkinlik sonrası anketler. Acil yardım hattı ve WhatsApp geri bildirimi; öneri kutuları.	Yerel sakinler, toplum liderleri, okul temsilcileri. Genel halk, özellikle hassas gruplar (yaşlılar, çocuklar, ana dili İngilizce olmayanlar).	ÇSED aşamasında 1-2 kez ve proje inşaatından hemen önce 1-2 kez.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

		El ilanları, posterler, sosyal medya paylaşımları, radyo duyuruları.			
Acil durum hazırlığı ve müdahalesi ile ilgili katılım	Acil durum müdahale protokollerini yerel sağlık hizmetleri ve yetkililerle uyumlu hale getirmek.	Belediye sağlık yetkilileri ve acil servisler ile yuvarlak masa toplantıları. Yapılandırılmış geri bildirim formları; işbirliğine dayalı planlama girdileri.	Yerel sağlık klinikleri, itfaiye teşkilatları, belediye güvenlik görevlileri.	Planlama ve inşaat sırasında iki ayda bir.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
İnşaatla ilgili etkilerle ilgili katılım	Yerel toplulukları inşaat takvimi, olası rahatsızlıklar (gürültü, toz, trafik) ve hafifletici önlemler hakkında bilgilendirin. İnşaat sırasında endişe veya olayları bildirmek için doğrudan bir hat sağlayın. Paydaşları yaklaşan faaliyetler ve planlardaki değişiklikler hakkında bilgilendirin. Uygulanan güvenlik önlemlerini ve çevresel kontrolleri göstererek güven ve şeffaflık oluşturun.	Görsel sunumlar ile belediye binasında inşaat öncesi topluluk bilgilendirme oturumları düzenleyin. Açık soru-cevap, yorum kartları, takip anketleri. İnşaat Etkisi Hattı ve WhatsApp Kanalı, gerçek zamanlı şikayetleri, önerileri ve olay raporlarını toplar. Toplum ilişkileri görevlileri tarafından yönetilen özel telefon hattı ve	Yerel sakinler, topluluk liderleri, belediye temsilcileri, ulaşım kullanıcıları, yakındaki işletmeler. Topluluk i temsilcileri, yerel STK'lar, gazeteciler. Yerel sakinler, özellikle kadınlar ve hassas gruplar.	İnşaat öncesinde bir kez ve inşaat aşamasında aylık/iki aylık olarak	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

	İşçilerin yerel topluluklara karşı saygılı davranışlarını sağlayın ve sosyal sürtüşmeleri en aza indirin.	WhatsApp numarası. SMS uyarıları, Facebook gönderileri, yerel belediye web sitesi güncellemeleri. Katılım metrikleri aracılığıyla pasif geri bildirim; yorumlar veya yanıtlar aracılığıyla aktif geri bildirim. Paydaşlar için şantiye gezileri; yani güvenlik brifingleri ve KKD sağlanarak rehberli şantiye ziyaretleri. Posterler, broşürler ve yerel toplanma noktalarında yapılan brifingler aracılığıyla İnşaat İşçileri Davranış Kuralları Bilinçlendirme Kampanyası.			
Özellikle inşaat ekipleri ve sondaj operasyonları için istihdam/eğitim konusunda kilit paydaşlarla toplantılar düzenlemek.	Proje istihdamına yerel katılımı mümkün olduğunca desteklemek ve çalışma koşullarının güvenli, sağlıklı ve insana yakışır olmasını sağlamak	Hedefli toplantılar/odak grupları	Proje çalışanları	İnşaat sırasında aylık, işletme sırasında yıllık.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

Etkilenen topluluklar ve kilit paydaşlarla sürekli iletişim	Paydaşlarla işbirliğini kolaylaştırmak Bu PKP'de belirtildiği gibi, Projenin olumlu ve olumsuz etkileri hakkında geri bildirim ve görüşler toplamak	Hedeflenen toplantılar; bireysel toplantılar, odak grupları	Sosyal EA'ndaki yerel topluluklar Önemli yerel yetkililer ve diğer paydaşlar	İnşaat ve işletme süresince sürekli	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Çalışanlarla düzenli toplantılar	Şikayetler ve şikayet mekanizması ile ilgili kontrol İşçi sağlığı ve güvenliği ile çalışma koşulları ile ilgili risk önleme ve azaltma tedbirlerinin uygulanmasına ilişkin görüş ve geri bildirimlerin alınması	Hedefli toplantılar, odak grupları	Çalışanlar (iç paydaşlar)	Gerektiğinde, ancak en az üç ayda bir.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
LRP'nin uygulanması ve IFC PS5 ile ilgili konularda paydaşlarla sürekli iletişim	Belge ve IFC PS 5 kılavuzlarına göre LRP'nin uygulanması Tazminat ve yeniden yerleştirme ile ilgili katılımları başlatmak ve yürütmek Paydaşlara açıklanmak üzere 2026 yılının ilk çeyreğine kadar GLAC'ın geliştirilmesi. Geri bildirimlerin toplanması ve entegre edilmesi İlgili taraflara ve PEK'lere aktif	Hedefli toplantılar, odak grupları, ikili müzakereler, hukuki yardım oturumları düzenlemek ve hakları sade bir dille açıklayan broşürler dağıtmak. Çok dilli tanıtım materyalleri geliştirmek ve okuryazarlık düzeyi düşük kitleler için görsel formatlar kullanmak.	Sosyal EA'ndaki yerel topluluklar PEK'ler arazi sahipleri/kullanıcıları Arazi ediniminden etkilenen ve hukuki okuryazarlığı sınırlı arazi sahipleri.	Devam eden	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

	güncellemeler sağlamak				
	Yasal bilgisi sınırlı arazi sahiplerinin endişelerini gidermek				
Şikayet yönetimi raporlaması dahil olmak üzere proje bilgilerinin sürekli olarak açıklanması	Proje ve önemli inşaat ve işletme aşamaları hakkında güncellemeler sağlanması Şikayet yönetimi hakkında düzenli geri bildirim sağlamak, çözülen şikayetler dahil.	Güncellenmesi gereken proje şikayet mekanizması Çok dilli tanıtım materyalleri geliştirmek ve okuryazarlık düzeyi düşük kitleler için görsel formatlar kullanmak.	Tüm ilgili paydaşlar	İnşaat ve işletme dönemi boyunca üç ayda bir	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Savunmasız gruplar için dikkate alınacak hususlar					
Yaşlı ve okuma yazma bilmeyen nüfus için özel katılım	Yaşlı, okuma yazma bilmeyen ve sosyal olarak izole edilmiş bireylerin katılımının sağlanması.	Köy kahvehanelerinde ve evlerde görsel materyaller ve basitleştirilmiş dil kullanılarak gayri resmi toplantılar düzenleyerek yüz yüze köy danışma toplantıları düzenlemek.	Yaşlılar, okuma yazma bilmeyenler ve hareket kabiliyeti kısıtlı olanlar. Arazi ediniminden etkilenen ve hukuki bilgisi sınırlı arazi sahipleri.	LRP'nin uygulanması ve inşaatı sırasında üç ayda bir. İşletme döneminde yıllık olarak.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Mevsimlik Tarım İşçileriyle Etkileşim	Geçici statüleri nedeniyle genellikle göz ardı edilen mevsimlik işçileri belirlemek ve onlarla iletişim kurmak. Geçim kaynaklarının yeniden sağlanmasına	Çalışma saatleri içinde tarlaları ziyaret eden mobil sosyal yardım ekipleri. Türkçe konuşmayan işçiler (örneğin Kürtçe veya Arapça	Mevsimlik tarım işçileri, gayri resmi arazi kullanıcıları, arazi sahipleri, LRP'den etkilenen hassas kişiler, Suriyeli mülteciler, Kürt ve Arap azınlıklar ve ülke içinde yerinden edilmiş kişiler dahil olmak üzere göçmen tarım işçileri	LRP'nin uygulanması ve inşaatı sırasında üç ayda bir. İşletme döneminde yıllık olarak.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

	yönelik programlara erişimi iyileştirmek. Kadın mevsimlik işçileri güçlendirmek ve sömürü risklerini azaltmak.	konuşanlar) için çevrilmiş materyaller sağlayın. Şikayet mekanizmalarının SMS veya WhatsApp aracılığıyla erişilebilir olmasını sağlayın. Sertifikasyon ve iş bulma konusunda UNDP ve Türk Kızılayı ile işbirliği yapın. Yerel muhtarlar, kooperatifler ve STK'larla işbirliği yapmak. Kadın personel tarafından kolaylaştırılan, sadece kadınlara odaklanan odak grupları; ev işleri saatleri dışında toplantılar planlayın.			
Sadece kadınlardan oluşan odak grupları	Genellikle kamu toplantılarından dışlanan kadınların katılımını artırmak. Kadınların ekonomik rolleri ve ihtiyaçlarının LRP tasarımı ve uygulamasında yansıtılmasını sağlamak. Kadınların eğitim programları veya kaynak tahsisi gibi geçim kaynaklarının yeniden yapılandırılması		Kırsal topluluklardaki kadınlar, özellikle kadın hane reisleri.	LRP uygulaması ve inşaatı sırasında üç ayda bir. İşletme döneminde yıllık olarak.	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

faaliyetlerini etkileyebilmelerini sağlamak.
Tartışmaları yönetmek için kadın kolaylaştırıcılar görevlendirin.
Ücretsiz bakım işleri, tazminata erişim ve güvenli çalışma koşulları konularını tartışın.
Cinsiyete dayalı şiddet ve taciz konusunda farkındalık ve bildirim yolları dahil etmek.

Görünürlüğü ve hesap verebilirliği artırarak, taciz veya dışlanma risklerinin erken aşamada tespit edilmesine ve ele alınmasına yardımcı olun.

OFFICIAL USE

5.6 ERİŞİLEBİLİRLİK VE KAPSAYICILIK

Projeye paydaşların katılımı, tüm ilgili grupların anlamlı katılımını sağlamak için kapsayıcı, erişilebilir ve kültürel açıdan uygun olacak şekilde tasarlanacaktır.

Dil ve Formatlar

Tüm kamuya açık bilgi materyalleri ve katılım faaliyetleri, Proje EA'nda konuşulan ana dil olan Türkçe olarak yürütülecektir. İlgili durumlarda, materyaller ulusal veya uluslararası paydaşlar, düzenleyici kurumlar ve proje ortaklarının yararına İngilizceye de çevrilebilir. Paydaşlara açıklanacak tüm belgeler, erişilebilirliği ve anlaşılabilirliği artırmak için açık ve özlü yönetici özetleri içerecektir. Bağımsız bir özet belge olan Teknik Olmayan Özet (TOÖ), teknik bilgisi olmayanlar da dahil olmak üzere tüm paydaşların erişebilmesi için sade ve anlaşılır bir dille yazılacak ve Türkçeye çevrilecektir.

Katılım faaliyetleri, açık ve sade bir dil kullanılarak Türkçe olarak yürütülecek ve Türkçe konuşmayan katılımcıları da kapsayacak şekilde gerektiğinde çeviri veya tercümanlık hizmetleri ile desteklenecektir. Katılım faaliyetlerini yürüten danışmanlar veya proje personeli, teknik altyapısı veya proje bilgisi olmayanlar da dahil olmak üzere tüm paydaşların kendileriyle ilgili temel bilgileri anlayabilmeleri için kolay bir dil kullanacaktır. Her katılım oturumunda, soruların memnuniyetle karşılanacağı ve herhangi bir anda sorulabileceği açıkça belirtilecektir.

Zamanlama ve Mekanlar

Toplantı ve atölye çalışmaları, yerel geleneklere, dini bayramlara ve topluluk önceliklerine uygun zamanlarda planlanarak kültürel uygunluk sağlanacaktır. Gerekirse, bölgesel normlara aşina olan yerel kolaylaştırıcılar, saygılı ve bağlama duyarlı bir şekilde diyalogu desteklemek için görevlendirilecektir.

Toplantılar ve istişareler, paydaşlara makul bir mesafede bulunan, erişilebilir topluluk mekanlarında gerçekleştirilecek ve engelli kişiler için fiziksel erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanacaktır. Çevrimiçi anketler, video konferanslar ve sosyal medya platformları gibi dijital katılım yöntemleri de, toplantılara şahsen katılamayan paydaşlara ulaşmak için kullanılacaktır.

Destekleyici Araçlar

Katılım oturumları düzenlenirken, farklı okuryazarlık düzeylerine sahip paydaşlar arasında anlayışı desteklemek için posterler, haritalar ve resimli özetler gibi görsel ve sözlü iletişim araçları kullanılacaktır.

Cinsiyet Kapsayıcılığı

Cinsiyet eşitliği, katılım planlamasında merkezi bir husus olacak ve karar alma süreçlerinde kadınların katılımını ve sesini duyurmasını sağlamak için hedefli çabalar gösterilecektir. Bu, aşağıdakileri içerecek ancak bunlarla sınırlı olmayacaktır:

- Uygun olduğunda sadece kadınlara yönelik danışma oturumları düzenlemek
- Toplantılar sırasında çocuk bakım desteği sağlanması
- Toplumla ilişkiler rollerinde kadınların temsil edilmesini sağlamak
- CDŞT ile ilgili konularda kadın memurların odak noktası olması.

5.7 DEĞİŞİM YÖNETİMİ İÇİN PAYDAŞ KATILIMI

PKP, açık ve "canlı bir belge"dir; bu, Müşteri ve Proje ekibinin, tüm yaşam döngüsü boyunca değişen Proje ihtiyaçlarına uyum sağlamak için aktif olarak gözden geçirilmesini ve güncellenmesini sağlaması gerektiği anlamına gelir. Paydaş katılımı, şikayet mekanizmaları ve şikayetler, paydaş sorunları, örgütsel kapasiteler vb. ile ilgili özel önlemler, gözden geçirme, değerlendirme ve raporlama sırasında özellikle odaklanılması gereken konulardır. PKP, Proje değişikliklerini, özellikle ekonomik ve sosyal riskler ve etkilerle ilgili veya bunları etkileyen değişiklikleri yansıtmalıdır. Bu gözden geçirmeler en az yılda bir kez yapılmalıdır.

Proje gelişmeleri devam ettikçe, PKP'deki değişiklikler şunları içerebilir (ancak bunlarla sınırlı değildir):

- Proje ölçeği, kapsamı ve büyüklüğündeki değişiklikler;
- Roller ve sorumluluklar gibi örgütsel kapasitelerde yapılan ayarlamalar;
- Proje için kullanılan teknoloji veya stratejiler gibi yaklaşımlar veya malzemelerdeki değişiklikler;
- Bazı sosyal risklerin ve etkilerin ölçeği, niteliği ve ciddiyeti öngörülenden farklı olabilir veya farklı şekilde gelişebilir ve bunların değerlendirilmesi, yönetimi ve azaltılmasına yönelik çabalar buna göre ayarlanması gerekebilir.

Ayrıca, Proje geliştirme ekibinde, özellikle PKP'nin uygulanması ve paydaşlarla katılım faaliyetlerinin kolaylaştırılması üzerinde çalışanlarda meydana gelen değişiklikler de uygun bir zaman diliminde paydaşlara iletilecektir. Müşterinin hafifletemediği herhangi bir gelişme önemli kabul edilecek ve kredi verenlere bildirilecektir. Kredi verenler, çevresel ve sosyal etkileri potansiyel olarak etkileyebilecek Proje kapsamı, tasarımı veya faaliyetlerindeki herhangi bir değişiklikten de haberdar edilecektir.

6. ŞİKAYET MEKANİZMASI

Müşteri, bir şikayet mekanizması ve Şikayet/Talep Yönetimi Prosedürü oluşturmıştır. Bu bölüm, paydaşların şikayet veya endişelerini iletme ve Müşterinin Proje ekibinin şikayet mekanizmasını sürdürme ve yönetme sürecini sunmaktadır. Bu mekanizma, Projeyle ilgili şikayetleri, özellikle de Projenin çevresel ve sosyal etkileriyle ilgili her türlü sorunu veya endişeyi yönetmek için çok önemlidir.

6.2 bölümünde, Topluluk Şikayet Mekanizmasının (TŞM) nasıl işleyeceği açıklanmaktadır. Bu mekanizma, esas olarak yerel toplulukların bir parçası olan, Projeden Etkilenen Kişiler (PEK) olarak kabul edilen ve Projenin doğrudan ve dolaylı sosyal Etki Alanı (EA) içinde bulunan paydaşlara yöneliktir. 6.1.2 , inşaat işçileri tarafından öncelikle inşaat aşamasında kullanılacak işgücü şikayet mekanizmasını ayrıntılı olarak açıklamaktadır. 6.1.3 , Proje yüklenicisinin çalışanları ve alt yüklenicilerin çalışanlarından gelen şikayetlerin yönetilmesine yönelik yaklaşımı sunmaktadır. Müşterinin şirketi veya Proje ekibinin diğer iç çalışanları, şikayetleri şirket içinde yönetmelidir.

Şikayet, bir birey veya grubun Proje gelişmeleri veya faaliyetleriyle ilgili olarak dile getirdiği herhangi bir endişe veya şikayeti ifade eder; şikayetler, gerçekte yaşanan etkilerin yanı sıra Müşterinin eylem ve niyetlerinin algılanan etkilerinden de kaynaklanabilir. Öneriler, bilgi talebi (RFI), yaralanma veya belirli olayların bildirilmesi ve paydaşların geri bildirimleri de şikayet olarak kabul edilir ve bu şekilde işleme alınır.

Müşteri, Proje süresince beklenmedik etkilerin ortaya çıkabileceğini ve paydaşlarla açık, dürüst ve sürekli iletişim kurmanın ve uygun bir ŞM'nin bu etkileri doğru bir şekilde yönetmenin anahtarı olduğunu anlar. Etkili şikayet yönetimi, uzun vadede güven ve yerel destek oluşturmak ve sürdürmek için de gereklidir.

6.1 ŞİKAYET MEKANİZMASININ AMACI VE İLKELERİ

ŞM, paydaşların endişelerini, şikayetlerini, geri bildirimlerini ve sorularını Proje geliştirme ekibine iletme için yeterli yollara sahip olmalarını ve ekibin şikayetlere *şeffaf, adil ve sistematik bir şekilde* yanıt vermesi için uygun protokollere sahip olmasını sağlamak için gereklidir.

Uygun bir Şikayet Mekanizması, paydaşların haklarının, ihtiyaçlarının ve özgürlüklerinin tanınmasını ve saygı duyulmasını, geri bildirimlerin Proje geliştirmeye entegre edilmesini ve çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin Projenin uzun vadeli zaman dilimlerinde yönetilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Şikayetlerin ele alınması, Proje ekibinin paydaşlara ve onların düşüncelerine, çıkarlarına ve deneyimlerine saygı duyduğunu gösterir; sonuçta, sorunların daha da kötüleşerek önemli sonuçlara yol açmasını önlemeye yardımcı olan bir hafifletici uygulamadır. Başarılı bir ŞM, ilgili tüm taraflar için paydaşlarla genel katılımı kolaylaştırmaya yardımcı olacaktır.

Aşağıdaki kriterler, ŞM'nin bu Projenin niteliği, ölçeği ve kapsamı için başarılı ve etkili olmasını sağlamak açısından çok önemlidir:

- ŞM, adli veya idari çözümlerin yerini alamaz ve bu şekilde değerlendirilmemelidir;
- Proje ekibi, şikayetlerin hızlı, tutarlı, uygun, saygılı, **insan haklarına uygun** ve zamanında ele alınmasını sağlayacaktır; endişelerin uygun bir zaman diliminde ele alınmaması ciddi sonuçlar doğurabilir ve paydaşların haklarını ihlal edebilir.

OFFICIAL USE

- Şikayet mekanizması, **tüm paydaşlar için erişilebilir, açık ve kabul edici** olmalıdır; paydaşların hassaslıkları, statüleri, kimlikleri, yaşları, okuryazarlık düzeyleri vb. dikkate alınmamalıdır. Bu, şikayet mekanizmasının paydaşların şikayetlerini iletebilecekleri birden fazla yol sunmasını ve bu yolların kültürel açıdan⁵ ve ekonomik açıdan uygun formatlar, diller vb. olmasını gerektirir. Paydaşların şikayet mekanizmasını nasıl ve nerede bulacaklarını/erişeceklerini bilmeleri ve herhangi bir değişiklik olduğunda bunun açık ve aktif bir şekilde iletilmesi çok önemlidir.
- Şikayet mekanizması, kullanıcılara gerekli bilgilere erişim sağlayacak ve sürecin bağımsız olmasını garanti edecek şekilde **adil** olmalıdır. Ayrıca, **hassas paydaşların** karşılaşılabileceği **engelleri dikkate alacak ve onların özel ihtiyaçlarını karşılayacaktır**; şikayetleri ele almak ve yönetmekten sorumlu kişiler, hassas kişilerin (örneğin, cinsiyete dayalı şiddet veya taciz mağdurları) ortaya koyduğu sorunlara ve durumlarına duyarlı olmalıdır.
- ŞM, tüm paydaşların gerektiğinde ŞM'ye nasıl erişeceklerini aktif olarak bilmeleri için **kamuya duyurulmalıdır**. Şikayetlerin çözülme durumu ve gelişmeleri de belgelenmeli ve paydaşlarla paylaşılmalıdır.
- ŞM, kullanıcılara şikayet sürecinin işleyişi, aşamaları, zaman çizelgesi ve sunulan çözüm türleri hakkında açıklama sağlanması anlamında **öngörülebilir** olmalıdır.
- Şikayet Management sistemi hem **şeffaf hem de gizli** olmalıdır; paydaşlar şikayetlerin nasıl yönetildiğinin farkında olmalı ve önemli bulgular, eğilimler, modeller veya değişiklikler hakkında rapor almalı, ancak aynı zamanda mahremiyetleri ve anonimlikleri de saygı görmeli ve korunmalıdır. Hassas veriler veya durumlar söz konusu olduğunda bu husus ek bir özenle ele alınmalıdır.
- Paydaşlar, herhangi bir **manipülasyon, sindirme, zorlama veya misillemeden** muaf olacak ve ŞM ve kullanımıyla ilgili herhangi bir maliyet veya cezaya maruz kalmayacaktır.
- ŞM, proje ekibinin endişelere **dolaylı, sözlü veya yazılı olarak** yanıt vermesi için açık protokoller oluşturmalıdır.
- Bazı durumlarda tazminat ve uyuşmazlık çözümü de sağlanması gerekebilir. Hem süreç hem de sonuçları ulusal ve uluslararası **insan hakları standartlarına** uygun olacaktır.
- Şikayetlerin çözümü **iyi bir şekilde** belgelendirilmelidir.
- Son olarak, ŞM, Proje ekibi ve genel çevresel ve sosyal performansı için **sürekli öğrenme** ve iyileştirme kaynağı sağlayacaktır.

⁵ Şikayetlerin sunulması ve ele alınmasının kültürel uygunluğu, tüm paydaşların erişilebilir, saygılı ve yerel normlara uygun bir şekilde endişelerini dile getirebilmelerini sağlamak için projenin temel ilkelerinden biri olarak anlaşılabilir. Paydaşlar, şikayetlerini çevrimiçi olarak veya doğrudan TİG'ler aracılığıyla sunma seçeneğine sahip olacaklar. Bu ikili yaklaşım, Türkiye'de, özellikle hükümet kurumları ve belediyeler gibi, internete güvenilir erişimi olan ve dijital iletişime alışkın paydaşlar için uygun olup, çevrimiçi başvuruları kolay ve verimli bir seçenek haline getirmektedir. Dijital okuryazarlığı sınırlı olan veya internet erişimi olmayanlar (örneğin çiftçiler, yaşlılar) için şikayetler, kapsayıcılığı ve güveni sağlamak amacıyla, güvenilir topluluk temsilcileri olan TİG'lere veya muhtarlara şahsen veya telefonla iletebilir. Kültürel uygunluk, cinsiyete duyarlı yaklaşımlarla daha da güçlendirilmektedir. Kültürel olarak uygun ve kapsayıcı paydaş katılımını sağlamak için, kadın paydaşlardan, özellikle hassas veya cinsiyete özgü konularla ilgili şikayet ve geri bildirimleri almak üzere kadın Topluluk İrtibat Görevlileri (TİG'ler) veya atanmış kadın Odak Noktaları görevlendirilecektir. Bu önem, kadın paydaşların kadın temsilcilerle etkileşim kurmayı tercih edebileceklerini kabul ederek, eşit katılımı ve etkili iletişimi kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Bu yaklaşım aynı zamanda gizliliği destekler, güveni artırır ve doğrudan ve ilişki temelli iletişimin değer gördüğü yerel sosyal dinamiklerle uyumludur.

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

ŞM'nin temel bir parçası, iyi belgelenmiş ve güncel bir şikayet kaydı tutmaktır (bkz. Ek B). Proje ekibi ve şikayetlerin denetimi ve ele alınmasından doğrudan sorumlu kişi(ler) 'de belirtilen protokollere uyarak eylemlerin tutarlı ve adil olmasını sağlayacaktır. Anonimlik, yalnızca bireysel rıza ve takdirle paylaşılacaktır.

Ayrıca, bu ŞM, hizmetten çıkarılma işlemi tamamlanana kadar tüm Proje bileşenleri ve faaliyetleri için geçerlidir veya uygulanır. ŞM'nin herhangi bir Proje değişikliği ve gelişmesinin ölçeğine göre uygun şekilde ayarlanmasını sağlamak için düzenli olarak gözden geçirilecek ve güncellenecektir.

6.1.1 TOPLULUK ŞİKAYET MEKANİZMASI

TŞM'nin hedef kullanıcıları, öncelikle yerel ve yakın topluluklar, PEK'ler ve diğer kamu paydaşları dahil olmak üzere dış paydaşlardır. Topluluğun endişelerini ve olayları bildirebilecekleri kanallara sahip olması ve yerel nüfusa olumsuz veya daha şiddetli etkilerin önlenmesi için bu kanalların uygun şekilde işlev görmesi çok önemlidir.

Müşteri, ŞM'ye nasıl erişileceğine dair bilgilerin dış paydaşlar tarafından görülebilir ve erişilebilir olmasını sağlayacaktır (örneğin, proje alanlarının çevresine asılan tabelalar, yerel gazeteler, araçlar ve kamyonlar, projenin web sitesi vb. yoluyla).

Bu, PS1 kapsamında temel bir gerekliliktir, ancak aynı zamanda aşağıdakilerle ilgili sosyal risklerin ve etkilerin yönetilmesine de yardımcı olur: topluluk sağlığı, güvenliği ve emniyeti (PS 4); arazi kullanımı, arazi edinimi ve yeniden yerleşim veya yerinden edilme (PS 5); ve kültürel miras varlıkları (PS 8).

6.1.2 İŞGÜCÜ ŞİKAYET MEKANİZMASI

Müşteri, iç veya dış paydaşlardan gelen tüm şikayetlerin uygulanmasından, yönetilmesinden ve izlenmesinden sorumludur. Bu nedenle, özellikle inşaat aşamasında, Projenin doğrudan işgücüyle ilgili potansiyel riskleri ve etkileri yönetmek için iyi işleyen bir işgücü şikayet mekanizması çok önemlidir. Uygun bir şikayet mekanizması, işgücü ve çalışma koşulları ile iş sağlığı ve güvenliği (İSG) ile ilgili riskleri ve etkileri azaltmaya ve yönetmeye yardımcı olan yerleşik bir risk azaltma önlemidir (IFC PS 2 ve PS4). Bu protokol, işyeri yaralanmaları ve tacizleri gibi olayların ele alınmasına, işyeri çatışmalarının çözülmesine ve Projenin işgücü havuzundan gelen diğer endişelere yanıt verilmesine yardımcı olacaktır.

Yerel olarak etkilenen topluluk ile Proje çalışanları arasındaki etkiler ve sorunlar genellikle farklıdır ve işleme ve çözüme yönelik biraz farklı yaklaşımlar gerektirir. Bu nedenle, IFC PS2, çalışanların işyeri ile ilgili endişelerini dile getirmeleri ve bu endişelerin ele alınması için bir şikayet mekanizması gerektirir. İşgücü ve topluluk şikayetlerinin ele alınması için ayrı bir Şikayet Kaydı olacaktır, ancak şikayetlerin ele alınması aynı şekilde devam edecektir; olayın ciddiyetine bağlı olarak işgücü şikayetlerinin yüksek riskli vakalar olarak ele alınması gerekebilir.

Projenin tüm işgücü, işe alım sırasında ve olası işten çıkarma süreçleri sırasında veya bunlarla ilgili olarak şikayet mekanizması ve bu mekanizmanın nasıl kullanılacağı/erişileceği konusunda bilgilendirilecektir. Müşteri, ŞM'ye nasıl erişileceğine dair bilgilerin işgücü tarafından görülebilir ve erişilebilir olmasını sağlayacaktır (örneğin, çalışma alanlarına asılan tabelalar, intranet vb. yoluyla). Bu, işçilerin örgütlenme özgürlüğü, diğer toplu sözleşmelere katılma veya işçi örgütleri ve sendikalar aracılığıyla şikayetlerini iletme haklarını geçersiz kılmaz veya bunların yerine geçmez.

OFFICIAL USE

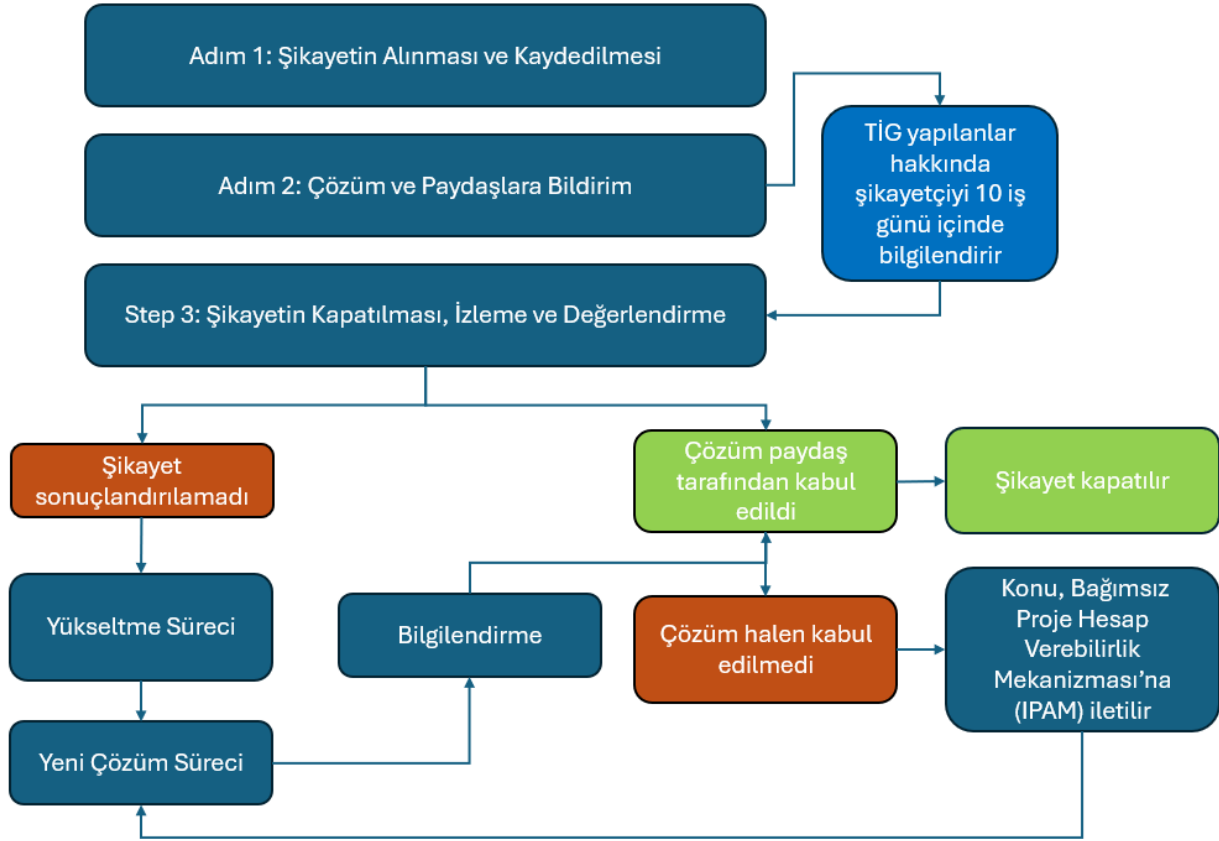
6.1.3 ÜÇÜNCÜ TARAF ŞİKAYET YÖNETİMİ

IFC, tüm Proje çalışanlarının, üçüncü taraflar (herhangi bir dış denetçi veya Proje ile ilgili kişiler) veya alt yüklenici çalışanları da dahil olmak üzere, etkili bir şikayet mekanizmasına erişebilmesini şart koşturmaktadır. İşe alınan üçüncü taraf veya alt yüklenici, iyi işleyen ve etkili bir şikayet mekanizması sağlayamıyorsa, Proje'nin işgücü şikayet mekanizması onlara sunulacaktır. Aksi takdirde, Müşteri, IFC PS'nin gerekliliklerine uyan alternatif bir şikayet mekanizmasını alt yüklenici işgücüne sağlayacaktır.

Alt yükleniciler ve çalışanları da Proje işgücünün bir parçası oldukları için, işe alındıklarında şikayet mekanizması ve bu mekanizmanın nasıl kullanılacağı konusunda bilgilendirilmelidirler. Bu çalışanlar haklarını başka yerlerde de kullanabilir ve şikayetlerini başka yerlere de sunabilirler ve uygun gördükleri işçi derneklerine katılabilirler.

6.2 ŞİKAYET MEKANİZMASI SÜRECİ

Şekil 6-1 ile aşağıda, şikayet mekanizması ile ilgili sorunları bildirme ve ele alma sürecine genel bir bakış sunulmaktadır.



ŞEKİL 6-1 ŞİKAYET MEKANİZMASI SÜRECİ

İşgücü ve Toplum Şikayetlerinin ele alınmasına ilişkin protokol genel olarak aynı olacaktır ve bu bölümün geri kalan alt bölümlerinde açıklanmaktadır. Projeye bir Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG) atanmıştır ve TİG, şikayet mekanizmasının yönetimi de dahil olmak üzere PKP'nin tamamının uygulanmasından sorumlu olacaktır. TİG, mekanizmanın iyi işlediğinden ve etkili olduğundan emin olmalı ve proje destekçilerinin ek iş yüküyle paydaşları yormama veya projeye ilgili

OFFICIAL USE

olumsuz deneyimleri artırmama riskini önlemek için mekanizmanın nispeten kolay kullanılabilir olmasını sağlamalıdır.

Tüm şikayetlerin ele alınması, paydaşlara raporlama ve Projenin riskleri ile paydaşlar ve genel sosyal/sosyo-ekonomik çevre üzerindeki etkilerinin genel olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi için ayrıntılı bir şekilde belgelenecektir.

Sürecin her adımı, aşağıdaki bölümlerde daha ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Roller ve Sorumluluklar bölümünde açıklanmaktadır.

6.2.1 ADIM 1: ŞİKAYETİN ALINMASI VE KAYDEDİLMESİ

Paydaşlar, çeşitli kanallar/kaynaklar aracılığıyla şikayetlerini iletebilmelidir; bu, tüm paydaşların ilgili Proje ŞM'ye kolayca erişebilmesini sağlar. Atanan Proje TİG'si, genel paydaş katılımını ve ŞM'yi yönetecektir. Şikayetleri ele alırken ve ŞM ile çalışırken, bu PKP'de, diğer Proje yönetim planlarında ve IFC gerekliliklerinde belirtilen gerekliliklere ve protokollere uyulmasını sağlamakla sorumlu olacaktır.

Paydaşlar şikayetlerini şu yollarla iletebilirler:

- Sözlü veya yazılı olarak TİG/Proje Ekibine, aşağıdaki iletişim bilgileri üzerinden: yekares2@enerjisauretim.com , +90 216 512 40 00
- Ek C'de yer alan şikayet formunu kullanarak şahsen veya yazılı olarak normal posta yoluyla.
- Elektronik olarak, Proje web sitesinde bulunan formu doldurarak: <https://yekares2.enerjisauretim.com>

Çalışanların işe alımı ve paydaşlara ŞM hakkında bilgi verilmesi sırasında, Müşteri hangi başvuru kanallarının anonimlik ve gizliliği sağladığını bildirecektir.

Paydaşlar, ŞM'nin nasıl kullanılacağı ve nereden erişilebileceği konusunda bilgilendirilecek; ŞM dahil olmak üzere en son PKP'ye her zaman erişebileceklerdir. Bu bilgileri iletmek için Müşteriden başka ek iletişim materyalleri istenebilir. Dil açık ve özlü olmalı ve materyaller İngilizce ve Türkçe olarak paylaşılacaktır.

Tüm şikayetler ve ilgili talepler 2 iş günü içinde kaydedilir ve Enerjisa'nın eBA sistemi üzerinden Şikayet Kayıt ve Kapatma Formu (Ek C'ye bakınız) kullanılarak yönetilir. Sistem, şikayet veya taleple ilgili mali kayıtlar, yazışmalar ve bağış protokolü belgeleri gibi tüm destekleyici belgelerin sürece uygun şekilde eklenmesini ve takip edilmesini sağlar.

Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (CDŞT), çocuk koruma sorunları, ciddi güvenlik olayları veya iddia edilen ayrımcılık gibi yüksek riskli veya hassas şikayetler öncelikli olarak ele alınır. Bu tür vakalar derhal kabul edilir ve 48 saat içinde belirlenen bir Vaka Yöneticisine atanır, böylece gerektiğinde uygun destek hizmetlerine yönlendirme de dahil olmak üzere hızlı, hassas ve gizli bir yanıt sağlanır.

Şikayeti kayda geçirdikten sonra, TİG şikayetin alındığını yazılı olarak teyit etmelidir ve bu teyit şikayetçiye teslim edilmelidir.

Şikayet ilk olarak kaydedildikten sonra, uygunluğu belirlenir. Şikayetler, ancak iddia Proje faaliyetleriyle (herhangi bir aşamada) ilgiliyse, sonraki işlemler ve olası düzeltmeler için "kabul edilebilir" olarak değerlendirilecektir. Bu, Proje destekçileri ve/veya Proje yüklenicileri ve alt

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

yüklenicileri tarafından gerçekleştirilen doğrudan ve dolaylı faaliyetleri içerir. Şikayetler, aşağıdaki kriterlerden herhangi birini karşıladıkları takdirde kabul edilemez ve uygun görülmecektir:

- Şikayet, Proje ile ilgili değildir ve Projenin yüklenicileri, alt yüklenicileri veya çalışanları tarafından yürütülen faaliyetler de dahil olmak üzere, Projenin hiçbir aşamasındaki faaliyetleriyle açık bir ilişkisi yoktur.
- Şikayeti ele almak için daha uygun başka mekanizmalar, resmi kurumlar veya topluluk prosedürleri vardır (bu durum şikayetçiye bildirilecektir).

Bir şikayet kabul edilemez ise, Müşteri bu bilgiyi, neden daha fazla işleme alınamayacağına dair bir gerekçe ile birlikte yazılı olarak iletmelidir. Şikayetin Proje ile ilgili olmadığı durumlarda, şikayetçiye uygun taraf veya yetkili makam ile iletişime geçmesi yönünde rehberlik edilir.

Şikayetin işleme alınmasını sağlamak için gerekli olması halinde, TİG, şikayetin kabul edilebilirliğini belirlemek ve/veya şikayeti en uygun şekilde ele almak için şikayetçiden ek bilgi talep edecektir. Ek bilgi talepleri de yazılı olarak belgelendirilmelidir.

6.2.2 ADIM 2: ÇÖZÜM VE PAYDAŞLARA BİLDİRİM

Geçerli şikayetler için TİG, şikayetin niteliğine bağlı olarak, uygun çözüm önlemlerini değerlendirmek ve belirlemek üzere ilgili Proje Şirketi personeline belirli eylemler atayacaktır.

Proje, tüm geçerli şikayetlerin zamanında ve şeffaf bir şekilde ele alınmasını sağlamayı taahhüt eder. Şikayet alındığında, Toplum İlişkileri Sorumluları (TİG'ler), şikayetin niteliğine bağlı olarak, uygun çözüm önlemlerini değerlendirmek ve belirlemek için ilgili Proje Şirketi personeline belirli eylemler atar.

TİG'ler şikayetçiye en geç on (10) iş günü içinde alınan veya planlanan önlemler hakkında bilgi verecektir. Sorunun daha ayrıntılı veya karmaşık bir inceleme gerektirdiği durumlarda, bu durum şikayetçiye, çözüm için öngörülen süre ile birlikte bildirilecektir.

Enerjisa Üretim, her şikayeti kayıt tarihinden itibaren otuz (30) iş günü içinde çözmeyi hedeflemektedir.

6.2.3 ADIM 3: ŞİKAYETİN KAPATILMASI, İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Çözüm resmi olarak kabul edildikten ve bekleyen protokol kalmadıktan sonra şikayet kapatılabilir. Şikayetin kapatılması için nihai anlaşma yazılı olarak belgelendirilmelidir. Kapatma durumu Şikayet Veritabanında uygun şekilde güncellenmeli ve tüm belgeler güvenli bir şekilde saklanmalıdır. TİG, şikayet kapatıldıktan sonra Şikayet Kapatma Mektubu gönderir.

Şikayetler şu şekilde sınıflandırılır:

- **Anlaşma ile kapatılan:** şikayetçinin onayı ile çözülen,
- **Anlaşma olmadan kapatılan:** karşılıklı rıza olmadan çözülmüş, veya
- **Kapatıldı ve mahkemeye sevk edildi:** şikayetçi yasal işlem başlatmaya karar verdiğinde.

Anonim şikayetler de, şikayetçinin kimliği gizli tutulmak kaydıyla, belgelenmiş kanıtlarla kapatılacaktır.

Müşteri, üzerinde anlaşmaya varılan gereklilikleri/taahhütleri yerine getirmese, paydaş başka bir şikayet başvurusunda bulunabilir veya sorunu üst yönetime iletebilir. Şikayetlerin çözümüne

OFFICIAL USE

ilişkin geri bildirimler, izleme ve değerlendirme amacıyla belgelenecektir. Proje ekibi ayrıca PKP ve ŞM'nin etkinliği hakkında periyodik olarak iç incelemeler ve değerlendirmeler yapacak ve buna göre ayarlamalar yapacaktır. İzleme ve değerlendirme ile ilgili daha fazla ayrıntı 8 bölümünde listelenmiştir.

6.3 YÜKSELTME SÜRECİ

Güçlü bir eskalasyon mekanizması, proje düzeyinde anlamlı bir şekilde çözilemeyen şikayetlerin daha ayrıntılı inceleme için üst düzeye taşınması için net bir yol sağlar. Bir şikayet, iç kademeler aracılığıyla eskalasyona rağmen proje düzeyinde tatmin edici bir şekilde çözilemezse, dış başvuru yolu olarak EBRD'nin Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması'na (IPAM)⁶ sevk edilmelidir. IPAM, EBRD'nin bağımsız hesap verebilirlik koludur ve toplulukların, çalışanların ve diğer paydaşların, müşterinin iç süreçlerinin ötesinde EBRD tarafından finanse edilen projelerle ilgili endişelerini dile getirmelerini sağlamak için kurulmuştur. IPAM'a sevk, sorun çözme ve uyum incelemesi için tarafsız, üçüncü taraf bir süreç sağlar ve çözülmemiş sorunların şeffaf bir şekilde ve kurumsal denetim altında ele alınmasını garanti eder.

6.4 CİNSİYETE DAYALI ŞİDDET VE TACİZ HÜKÜMLERİ

IFC'nin Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Tacizle Mücadeleye İlişkin İyi Uygulama Notu⁷, proje geliştirmeleri için geçici işgücü ve erkek işçi akınına ihtiyaç duyulan yerel topluluk üyelerine yönelik cinsiyete dayalı şiddet ve taciz (CDŞT) risklerini vurgulamaktadır. Yenilenebilir enerji projelerinin inşaat aşamasında, yerel topluluğun bir parçası olmayan geçici ve çoğunlukla erkek işgücünün, yerel topluluk üleriyle ortak topluluk alanlarına veya bölgelere akını sıklıkla görülür. Geleneksel olarak erkeklerin hakim olduğu çalışma ortamı, farklı sosyal normlar, güç dinamikleri, yeni finansal güç ve topluluklardan kopukluk, kadınlara yönelik taciz, sömürü ve istismarın artmasının birçok nedeni arasında sayılabilir. İnşaat sırasında arazi edinimi de CDŞT risklerinin artmasına neden olabilir. Benzer şekilde, nispeten zayıf kurallara veya yasalara sahip, yolsuzluk düzeyinin yüksek olduğu ülkelerde CDŞT riskleri ve bu tür etkilerin telafi edilmesine yönelik koruma önlemleri daha da artabilir.⁸

Bu ŞM, potansiyel CDŞT ile ilgili olayları azaltmak ve bu tür etkiler ortaya çıktığında bunların özen, saygı ve duyarlılıkla ele alınmasını sağlamak için ek kılavuzlar içerir:

- ŞM, tüm paydaşlar ve yerel topluluklar için kolay erişilebilir ve güvenli olmalıdır.
- Tüm paydaşlar, şikayetlerini gizli olarak iletme seçeneğine sahip olacak ve anonimlikleri korunacak ve saygı görecektir.
- Kadınlara yönelik odak grup tartışmaları düzenlenerek kadınlara ŞM hakkında bilgi verilecek, ŞM'ye nasıl erişecekleri ve CDŞT olaylarını gizli ve misilleme korkusu olmadan bildirme hakları konusunda bilgilendirilecek ve güçlendirileceklerdir.
- Müşteri, paydaşların CDŞT ile ilgili olaylar gibi hassas ve acil konularla doğrudan iletişime geçebilecekleri belirli bir kişinin (kadın veya tercih edilen başka bir cinsiyet) hazır bulunmasını sağlayacaktır.

⁶ IPAM'a buradan erişilebilir: [Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması](#)

⁷ Kaynak: IFC (2020), Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Tacizle Mücadele: Özel Sektör için İyi Uygulamalar, Uluslararası Finans Kurumu, <https://www.ifc.org/en/insights-reports/2020/publications-gpn-addressinggbbvh>, son erişim tarihi 29 Nisan 2024.

⁸ Ibid.

OFFICIAL USE

- Projeyle ilgili faaliyetler kapsamında CDŞT ile ilgili olaylar tespit edilirse, gerekli hallerde paydaşlara koruma ve destek tedbirleri ile belirli durumlarda tazminat sağlanacaktır . Koruma ve destek tedbirleri arasında danışmanlık, tıbbi ve sağlık desteği ve tedavisi, diğer kaynaklara erişim (kadın sağlığı kuruluşları veya ek sağlık hizmetleri), işten izin, iş yerinin değiştirilmesi vb. yer alabilir.

CDŞT ile ilgili olaylar yüksek riskli ve acil olarak değerlendirilecek ve daha fazla zarar meydana gelmeden durumun çözülmesini sağlamak için hızlı bir müdahale yaklaşımı uygulanacaktır. CDŞT ile ilgili vakalar derhal CDŞT Odak Kişisine aktarılacak ve bu kişi, CDŞT ile ilgili konularda özel eğitim almış şirket içi uzmanlardan oluşan CDŞT Komitesi ile birlikte vakayı ele alacaktır. Bu tür verilere erişim, yetkili personel ile sınırlı olacak ve tüm prosedürler mağdur odaklı bir yaklaşım izlenecek ve mağdurun rızası olmadan hiçbir vakanın ifşa edilmeyeceği garanti edilecektir. Enerjisa ayrıca Ayrımcılık, Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Prosedürü'nü de uygulamaktadır.

6.5 HASSAS GRUPLARA DESTEK

Cinsiyete dayalı önlemlerin yanı sıra, ŞM, eşit erişim ve desteği sağlamak için yaşlılar veya engelliler gibi diğer hassas gruplar için de hükümler içermektedir:

- Şikayet mekanizması, TİG'ler aracılığıyla yüz yüze destek, telefonla bildirim ve gerekirse şikayet formlarının doldurulmasında yardım dahil olmak üzere yaşlı paydaşların ihtiyaçlarına uyarlanacaktır.
- Toplumla iletişim faaliyetleri, yaşlı katılımcılar için uygun zamanlarda ve erişilebilir yerlerde planlanacak, böylece seyahat veya fiziksel yorgunluk en aza indirilecektir.
- ŞM hakkında bilgiler, okuryazarlık düzeyi sınırlı veya bilişsel zorlukları olan kişilerin anlamasını sağlamak için, gerektiğinde görsel yardımcıları veya sözlü açıklamalarla birlikte sade bir dille sağlanacaktır.
- Şikayette bulunan yaşlı paydaşlar, gerektiğinde yerel sosyal hizmetler ile koordinasyon da dahil olmak üzere, zamanında yanıt ve uygun destek alacaktır.
- TİG'ler ve proje personeli, güveni artırmak ve saygılı muameleyi sağlamak için, kültürel normlar, erişilebilirlik zorlukları ve yaşlılar, engelliler veya diğer belirlenen gruplarla iletişim kurarken gösterilmesi gereken hassasiyet dahil olmak üzere, hassas grupların özel ihtiyaçları konusunda eğitim alacaktır.

Bu önlemler, şikayet mekanizmasının kapsayıcı, kültürel açıdan uygun ve tüm hassas grupların ihtiyaçlarına duyarlı olmasını sağlar, gizlilik, şeffaflık ve sorunların zamanında çözülmesini sağlarken, projenin katılım süreçlerine eşit katılımı teşvik eder.

6.6 İZLEME VE RAPORLAMA

Şikayetler ve bunların çözümleri, Projenin şikayet kayıt defterinde tanımlanacak, kaydedilecek ve takip edilecektir; bir örnek Ek B'de verilmiştir. Şikayetlerin ele alınması ve ilgili süreçler, bu PKP'de belirtilen protokollere uygunluğu sağlamak için periyodik olarak gözden geçirilecektir; bu, tüm paydaş sorunlarını çözerken şeffaflık, tutarlılık ve adaleti korumak için çok önemlidir. Ayrıca, inceleme sırasında, paydaşların haklarının tam olarak saygı görmesini sağlamak ve sorunların daha da kötüleşmesini önlemek için zaman dilimlerine uygun şekilde uyulduğunun kesin olarak teyit edilmesi çok önemlidir.

8. bölüm, belgeleme, izleme ve raporlama gerekliliklerini daha ayrıntılı olarak ele almaktadır.

OFFICIAL USE

7. ROLLER VE SORUMLULUKLAR

Tablo 7-1, PKP'nin uygulanması ve ŞM'nin yönetimi ile ilgili rol ve sorumlulukların kapsamını tanımlamaktadır.

TABLO 7-1 PKP YÖNETİMİ İÇİN ROLLER VE SORUMLULUKLAR

Rol	Sorumluluk
Falp RES Proje Yöneticisi / İnşaat Yöneticisi	- Şikayet iş akışı dahil olmak üzere proje uygulamasının genel sorumluluğu - Yetkililer ve diğer önemli paydaşlarla ilişkilerin yönetimi - Bu PKP'in uygulanması için gerekli kaynakların (bütçe, eğitim vb.) sağlanmasından sorumlu
Sosyal İşler Ekip Lideri / Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG) / Çalışma İlişkileri Uzmanı	- Yerel katılım ekibinin ve topluluk ilişkileriyle ilgili diğer faaliyetlerin koordinasyonu - Paydaşlarla etkileşimde mesajların tutarlı ve net olmasını sağlamak - TŞM sürecini ve yükümlülüklerini proje personeline, yüklenicilere ve projeye dahil olan diğer kişilere iletmek - Şikayet Kaydı ve PKP'yi düzenli olarak gözden geçirerek, bunların güncel tutulduğundan emin olun. - Yüksek öncelikli şikayetleri yönetime bildirin. - Alınan şikayetler ve çözüm durumları dahil olmak üzere paydaş katılım faaliyetlerini özetleyen raporlar hazırlayın.
Sosyal İşler Ekip Lideri / Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG) / Çalışma İlişkileri Uzmanı / CDŞT Odak Noktası	- Toplunun güvenini ve saygısını kazanmak amacıyla yerel toplum üyeleri, sivil toplum kuruluşları, arazi sahipleri ve arazi/kaynak kullanıcıları, haneler ve hassas gruplar dahil olmak üzere toplum paydaşlarıyla düzenli olarak iletişim kurun. - Etkilenen toplulukların Proje, faaliyetleri ve etkileri hakkında bilgilendirilmesini sağlamak, paydaşların yorumlarının/sorularının ve endişelerinin dikkate alınmasını ve ele alınmasını sağlamak - Şikayetlerin alınması, kaydedilmesi, soruşturulması, çözülmesi ve izlenmesi dahil olmak üzere şikayet yönetimi sürecinin etkin bir şekilde işlediğinden emin olun. - Şikayet yönetim sürecini topluluklara ve şikayet soruşturmalarının sonuçlarını iletmek. - İletişim ekibini yönetmek ve oluşturmak. - Dış ve iç iletişimi denetlemek. - Proje Yöneticisi ile yakın işbirliği içinde çalışarak Şirket standartlarına uygun iletişim materyallerini hazırlamak/onaylamak ve mesajlaşma, markalaşma, itibar yönetimi ve zaman zaman hükümet ilişkileri konularını sağlamak. - Paydaşlarla iletişim kurarken mesajların tutarlı ve net olmasını sağlamak. - TŞM sürecini ve yükümlülüklerini proje personeline, yüklenicilere ve projeye dahil olan diğer kişilere iletmek - Şikayet Kaydı'nı düzenli olarak gözden geçirin ve güncel tutulmasını sağlayın - Yönetime yüksek öncelikli şikayetleri bildirmek - Alınan şikayetler ve çözüm durumları dahil olmak üzere paydaş katılım faaliyetlerini özetleyen raporlar hazırlamak. - CDŞT şikayetlerini almak ve çözüm yoluyla ele almak - Hangi CDŞT şikayetlerinin soruşturma gerektirdiğine karar vermek ve soruşturmayı koordine etmek - Geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve yerinden edilme, PEK'lere tazminat ödenmesi ve PEK'lerle istişare gibi konularda rehberlik sağlayın.

8. BELGELEME, İZLEME VE RAPORLAMA

Bu bölüm, PKP ve onun katılım faaliyetleri ve şikayet yönetimi ile ilgili belgeleme, izleme ve raporlama konusunda genel yaklaşım ve gereklilikler hakkında daha ayrıntılı bilgi sağlar.

8.1 BELGELEME TAKİBİ

Proje geliştirme ekibi adına gerçekleştirilen eylemlerin şeffaf ve uygun olmasını sağlamak için tüm paydaş katılım faaliyetleri sistematik ve kapsamlı bir şekilde belgelendirilmelidir. Bu belgeler, Müşterinin Proje ile ilgili sosyal performansını izlemek, değerlendirmek ve raporlamak için kullanılacak ve öğrenilenler ve geri bildirimler Proje planlama ve geliştirme sürecine tutarlı bir şekilde dahil edilecektir.

Aşağıdaki liste, Proje ekibinin sürdüreceği asgari dokümantasyon çalışmalarını içermektedir:

- Paydaş Kaydı: Gerekli veya uygun anahtar iletişim bilgilerini içeren, kategorilere ayrılmış bir paydaş listesi, Proje yaşam döngüsü boyunca tutulacak ve düzenlenecek/güncellenecektir.
- Paydaş Katılım Kaydı: Gerçekleşen paydaş katılım faaliyetlerini belgelemek, değerlendirmek ve raporlamak için kullanılacaktır. Tarih, yer, katılım/faaliyet sırasında hazır bulunan kilit tarafların kısa bir özeti, tartışılan konular ve toplantı/erişim yönteminden elde edilen diğer ilgili bilgiler, sonuçlar veya yanıtlar bu kayda dahil edilecektir.
- Toplantı tutanakları (ve şablon): Tüm toplantıların tutanakları, tarih ve katılan taraflar dahil olmak üzere kaydedilmeli ve saklanmalıdır; hassasiyet, gizlilik gerektiren veya katılımcıların anonimliğinin korunması gereken toplantılar uygun şekilde ele alınacaktır. Toplantı tutanakları için bir şablon da oluşturulacak ve paydaşlarla diğer materyallerle birlikte paylaşılacak, böylece paydaşlar katılımların nasıl belgeleneceğini ve saklanacağını anlayacaktır.
- Etkinlik ve toplantı kanıtları: Toplantı tutanaklarına ek olarak, fotoğraflar ve katılımcı listeleri gibi diğer kanıtlar da toplanacak ve saklanacaktır. Katılımcılar bu çabalar hakkında bilgilendirilecektir.
- Şikayet Veritabanı: Şikayet veritabanı, şikayet kayıt defterine kaydedilen şikayetleri (Proje ile ilgili iç ve dış kaynaklardan gelen şikayetler dahil) ve şikayetlerin nasıl ele alındığını içerecektir.
- Diğer Medya: Proje ile ilgili veya Projeye ilişkin basın bültenleri veya haberlerin medya takibi de toplanacak ve saklanacaktır; ilgili kaynaklar kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Proje ekibi, PKP ile ilgili tüm dosya, belge ve materyallerin saklandığı özel bir klasör veya merkezi bir yer tutacaktır. Bu tür materyallerin belgelenmesi ve saklanması, Türk veri koruma yasaları ve gerekliliklerine uygun olacaktır.

8.2 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Müşteri, belgeleri gözden geçirmek ve PKP'nin uygulanmasını ve katılım çabalarını değerlendirmek için açık süreçler içeren bir izleme yönetim planı oluşturacaktır. Genel protokol aşağıdakileri içerecektir (ancak bunlarla sınırlı değildir):

- Planlanan PKP faaliyetlerinin uygulanması ve performansı ve başarıyı ölçmek veya değerlendirmek için kullanılacak temel performans göstergelerinin belirlenmesi;

OFFICIAL USE

- İnşaat ve işletme döneminde Müşteri ile Proje paydaşları arasındaki iletişim ve katılım faaliyetlerinin (ve katılım kanıtları ve toplantı tutanakları gibi diğer ilgili materyallerin) izlenmesi ve değerlendirilmesi;
- Proje, Müşteri ve hissedarlar ile ilgili olabilecek medya kapsamını değerlendirmek için kullanılacak önlemlerin belirlenmesi;
- Bu PKP'de belirtilen katılım stratejileri ve katılım faaliyetlerinin periyodik olarak değerlendirilmesi, örneğin paydaş haritalama ve analizinin güncellenmesi.

Müşteri, izleme ve değerlendirme çabalarını büyük ölçüde optimize edebileceğinden, paydaşların katılımcı katılımını ve geri bildirimlerini mümkün olduğunca sık teşvik edecektir.

Ayrıca, müşteri ŞM'ye yapılan başvuruları takip etmek için bir şikayet kaydı tutacaktır. Kayıta sorun, ilgili paydaş veya paydaş grubu, risk seviyesinin sınıflandırılması, sorunun nihai olarak nasıl çözüldüğü ve şikayetin devam eden (hala çözülmekte olan) veya kapatılmış olarak değerlendirilip değerlendirilmediği belirtilmelidir. Müşteri ayrıca aşağıdakileri izlemeyi de değerlendirecektir:

- ŞM'nin farklı paydaşlar için uygun ve erişilebilir olup olmadığı ve nasıl iyileştirilebileceği;
- Ortaya çıkan sorunların toplam sayısı ve hassas gruplardan gelen raporların sayısı hakkında ayrıntılar;
- Şikayetlerin kapatıldığı fiili süreler, ortalama yanıt sürelerini ve belirlenen sürelerin uygulanabilir olup olmadığını anlamak için.

Tablo 8-1, hedeflerin yeterince karşılanıp karşılanmadığını veya nerede iyileştirme yapılması gerektiğini izlemek ve değerlendirmek için kullanılacak temel performans göstergelerini göstermektedir.

TABLO 8-1 PKP TEMEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

İnceleme konuları	Hedef	Göstergeler
Proje bilgi materyalleri, broşürler, web sitesi, medya materyalleri ve sosyal medya iletişimi gibi kamuya açık Proje belgelerinin ve/veya diğer belgelerin ve kanalların periyodik olarak gözden geçirilmesi	• Halka açık Proje belgelerinin ve çevrimiçi platformların güncel olup olmadığını değerlendirin • Halka açık bilgilerin kültürel uygunluğunu değerlendirmek • İletişim dağıtım kanallarının EA'daki topluluklar tarafından erişilebilir olup olmadığını değerlendirmek • Resmi ve gayri resmi yollarla (örneğin, hükümet e kurumları ile toplantılar, halka açık toplantılar ve çevrimiçi etkileşim) paydaşlarla etkileşim düzeyini değerlendirin. • Paydaşlar tarafından gündeme getirilen sorunları takip etmek • Şirketin sorunlara zamanında yanıt verdiğini teyit edin.	• Proje bilgilerinin kamuya açık olduğu tarih; dağıtım sıklığı. • Paydaşların bilgileri anlama düzeyi • Paydaşlar tarafından alınan yorum/geri bildirimlerin sayısı ve türleri • Alınan yorumlara verilen yanıtların sayısı ve zamanlaması • Paydaş katılım süreci yoluyla toplum paydaşlarının ŞM hakkındaki farkındalığının niteliksel değerlendirmesi

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

	Danışma faaliyetlerinin ŞM hakkında farkındalık yaratmayı içerdiğini doğrulayın	
Toplumsal şikayetlerinin aylık olarak incelenmesi	- Şikayetlerin doğru sınıflandırılıp sınıflandırılmadığının değerlendirilmesi - Şikayetlerdeki eğilimleri belirleme - Şikayetlerin uygun şekilde ele alındığının teyit edilmesi	- Risk türüne göre şikayet sayısı - Risk türüne göre kapatılan şikayetlerin sayısı ve yüzdesi (%) ve şikayetçiler tarafından imzalanan kapatma formlarının sayısı - Şikayet türüne göre çözüm (ve kapatma) süreleri - Aynı paydaştan gelen tekrarlanan şikayetlerin sayısı - Şikayet sayılarındaki eğilimler - Şikayetlerin konuları
Çalışanların şikayet mekanizmasının etkinliğinin izlenmesi	- İşçi şikayet mekanizmasının genel etkinliğini, adaletini ve güvenilirliğini değerlendirin ve iyileştirin. - Şikayetlerin hızlı, şeffaf ve adil bir şekilde ele alınmasını sağlarken, düzeltici önlem gerektiren kalıpları veya sistemik sorunları da belirleyin. - Mekanizmanın erişilebilir, güvenilir ve işçilerin endişelerine duyarlı olup olmadığını ve çözümlerin işyeri koşullarında gerçek iyileşmelere yol açıp açmadığını değerlendirin.	- Şikayet mekanizmasından haberdar olan çalışanların yüzdesi - Anonim olarak sunulan şikayetlerin yüzdesi - Bir şikayetin kabul edilmesi için geçen ortalama süre - Bir şikayetin çözülmesi için geçen ortalama süre - Çözülen şikayetlerin yüzdesi - Çözümünden memnun olan şikayetçilerin yüzdesi - İtiraz edilen veya yeniden açılan şikayetlerin yüzdesi - Şikayetler sonucunda uygulanan düzeltici eylemlerin sayısı - Türlerine göre tekrarlanan şikayetlerin eğilimi - Bildirilen misilleme vakalarının sayısı
ŞM'nin üç aylık incelemesi	- Şikayet yönetimi sürecine uygunluğu değerlendirin - ŞM hedeflerine ulaşmada kaydedilen ilerlemeyi değerlendirin - İyileştirmeleri belirleme ve ŞM'yi güncelleme	- Sürece uygunluk düzeyi - Şikayet kaydının eksiksizliği - Seviye ve türüne göre şikayet sayısı - Şikayet türüne göre çözüm (ve kapanış) süreleri - Türüne göre kapatılan şikayetlerin sayısı ve yüzdesi - Şikayet türüne göre şikayetçilerden gelen memnuniyet yanıtlarının sayısı - Aynı topluluk paydaşı tarafından tekrarlanan şikayet sayısı - Paydaş katılım süreci yoluyla topluluk paydaşlarının ŞM'ye ilişkin farkındalığının niteliksel değerlendirmesi - Paydaş katılımı yoluyla şikayet yönetimi sürecine duyulan güvenin niteliksel değerlendirmesi.
Savunmasız gruplarla katılımın etkinliği	- Katılım süreçlerinin hassas gruplar için kapsayıcı, erişilebilir ve anlamlı olmasını sağlamak - Bu tür grupların görüşlerinin dinlenmesine ve proje planlaması ve karar alma	- Danışma veya katılım faaliyetlerine katılan, belirlenen hassas grup üyelerinin sayısı ve yüzdesi. - Katılım oturumlarında temsil edilen hassas grupların çeşitliliği (ör. kadınlar, yaşlılar, engelliler, azınlık grupları). - Katılım materyallerinin ve yöntemlerinin netliği, erişilebilirliği

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

	süreçlerine dahil edilmesine izin verilmesi. • ve alaka düzeyi hakkında paydaşların geri bildirimleri. • Savunmasız grupların katkılarının proje kararlarında dikkate alındığına veya dahil edildiğine dair kanıtlar. • Kültürel ve dilsel açıdan uygun materyallerin geliştirilme ve dağıtılma sayısı (ör. kolay anlaşılır dilde çevrilmiş broşürler, resimli posterler vb.) • Savunmasız gruplar için gerçekleştirilen hedefli sosyal yardım faaliyetlerinin sıklığı ve türü (örneğin, yaşlılara ev ziyaretleri, sadece kadınlara yönelik odak görüşmeleri vb.). • Paydaşların katılım süreçlerine ilişkin memnuniyet puanları veya hassas katılımcıların niteliksel geri bildirimleri.
--	--

Yukarıdaki önlemler, hem projenin inşaat hem de işletme dönemi için geçerlidir.

8.2.1 DEĞERLENDİRME

Bu PKP'de belirtilen hedefler, etkinlik değerlendirmelerine rehberlik edecektir. Diğer değerlendirme yöntemleri arasında şunlar yer alacaktır, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- Yerel halktan bilgi toplama (örneğin, algı ve/veya memnuniyet anketleri);
- Paydaşlarla ek görüşmeler veya geri bildirim oturumları;
- Üçüncü taraf veya dış değerlendirmeler.

Proje geliştikçe, performansı iyileştirmek ve başarılı olunamayan paydaş katılımıyla ilgili konuları ele almak için düzeltici eylemler gerçekleştirilecektir. **PKP**, plandan sapmaları önlemek ve verimsizlikleri mümkün olduğunca erken ele almak için **en az üç ayda bir gözden geçirilecek ve güncellenecektir.**

8.2.2 PAYDAŞLARA RAPORLAMA

Aşağıdaki iki alt bölüm, iç ve dış paydaşlara paydaş katılımı hakkında raporlamanın nasıl yapılacağını belirtir.

8.2.2.1 İÇ RAPORLAMA

İç raporlama belgeleri aşağıdakileri içerecek, ancak bunlarla sınırlı olmayacaktır:

- **Aylık raporlar:** ilgili ayda gerçekleştirilen katılım faaliyetlerine genel bir bakış sunacaktır. Sunulan, ele alınan ve kapatılan şikayetlerin sayısını gösterecektir. Projenin PKP uygulamasından sorumlu kişi, aylık raporları hazırlamak ve ilgili taraflara, yani Proje ekibine ve şirketin Ç&S Yönetim ekibine/ekiplerine sunmaktan sorumlu olacaktır.
- **Şikayet Mekanizması raporlaması:** bildirilen başlıca şikayetlerin genel bir özetini (tanımlanabilir herhangi bir model varsa), şikayet mekanizması yaklaşımı ve protokollerinin ilerlemesi ve etkinliğinin özetini ve katılımı içerecektir.
- Raporlama faaliyetleri ve bunların uygulanması boyunca paydaş katılımı için belirlenen hedeflerdeki ilerleme:

OFFICIAL USE

OFFICIAL USE

- Bugüne kadar gerçekleştirilen katılım faaliyetleri, bu faaliyetlere katılan paydaşlar, ele alınan temel konular, beklentiler ve endişeler vb. hakkında bilgi verecektir.
- Proje riskleri;
- Kaynak veya organizasyonel kapasite, iç uyum vb. gibi herhangi bir sınırlama;
- Sonraki çeyrek için öncelikler;
- Alınan veya alınması beklenen düzeltici önlemler.

Bu raporlar, gerektiğinde proje ekibi, ilgili şirket yönetimi ve ilgili paydaşlara dahili olarak dağıtılacaktır. Raporlama ve bilgi dağıtımı, özellikle şikayet mekanizmasıyla ilgili bilgi ve raporlama konusunda, tüm ilgili veri ve gizlilik koruma yasalarına ve gerekliliklerine uygun olarak yapılacaktır.

8.2.2.2 DIŞ RAPORLAMA

Paydaş katılımına ilişkin dış raporlama farklı şekillerde yapılabilir:

- Paydaşlarla (örneğin, topluluk üyeleri, yerel liderler, PEK'ler) yapılan istişare oturumlarının ardından, Proje ekibi, girdilerin Proje faaliyetlerine ve protokollerine ne ölçüde entegre edildiğini bildirecek ve şikayetlerin nasıl yönetildiğine dair kısa bir özet sunacaktır. Örneğin, dış paydaşlar arasında ŞM'nin güvenilirliğini ve meşruiyetini artırmak için yukarıdaki Tablo 8-1'de özetlenen temel performans göstergelerini paylaşacaktır.
- Paydaş katılımı çabaları ve ŞM temel performans göstergelerine ilişkin kısa bir özet, Müşterinin yıllık sürdürülebilirlik raporuna (varsa) da dahil edilecektir.
- Diğer dış paydaşlar paydaş katılımı ve şikayet yönetimi hakkında bilgi talep ederse, Müşteri buna uygun bilgilendirici raporlar hazırlayacaktır.

OFFICIAL USE



ERM

EKA

PAYDAŞ DANIŞMA FORMU VE DANIŞMA
KAYIT DEFTERİ



ERM

ENERJİSA ÜRETİM	ENERJİSA ÜRETİM			
	İSTİŞARE KAYIT FORMU			
	(DANIŞMA FORMU)			
Formu Dolduran Kişi Formu Dolduran Kişi		Tarih Tarih		
Toplantı Gündemi Toplantı Gündemi		Görüşme Kayıt No Danışma Kayıt Numarası		
1- Toplantı Bilgileri Toplantı Bilgileri				
Yetkili Kişinin Adı Yetkili Kişinin Adı		İletişim Şekli İletişim Türü		
İstişare Edilen Kurum Danışılan Kurum		☐ Yüz Yüze Yüz Yüze		
Telefon/E-posta Telefon/E-posta		☐ Telefon Telefon		
Köy-Mahalle/İlçe/İl Köy/Mahalle/İlçe/İl		☐ Diğer Diğer		
Paydaş Tipi Paydaş Tipi				
☐ Kamu Kurumu Kamu Kurumu	☐ PEK PAP	☐ STK Dernek/STK	☐ İlgili Grup İlgili Grup	☐ Oda/Meslek Birlikleri Oda/Meslek Birlikleri
☐ Yüklenici/Alt Yüklenici Yüklenici/Alt Yüklenici	☐ İşçi Sendikası İşçi Sendikası	☐ Medya Medya	☐ Üniversite Üniversite	☐ Diğer Diğer
2- İstişare Detayları Danışma Detayları				
Konu Konu				
Geri Bildirim Geri Bildirim				
Değil Not				



İSTİŞARE KAYIT LİSTESİ
CONSULTATION REGISTER

[illegible]



ERM

EK B

ŞİKAYET KAYIT DEFTERİ ÖRNEĞİ



ŞİKAYET/TALEP KAYIT LİSTESİ
GRIEVANCE/REQUEST REGISTER

[illegible]



ERM

EK C

ŞİKAYET FORMU



ERM

A - Genel Bilgiler

Proje/Santral Adı:			
Kayıt Sorumlusunun Adı:			
Form Kayıt No:			
Kayıt Tarihi:			
Kayıt Yeri:	☐ Alan/Bölge	☐ Ofis	
Kayıt Türü:	☐ Şikayet	☐ Talep	
	☐ İç	☐ Dış	
G/R Önem Düzeyi	☐ Düşük	☐ Orta	☐ Yüksek ☐ Kritik

B- Şikayetin Alınması Yöntemi

☐ Telefon	☐ Yüz yüze toplantılar (yerinde ziyaretler)
☐ Dilekçe (<i>Lütfen bu forma bir kopyasını ekleyin</i>)	☐ Topluluk toplantıları (Kamu Bilgilendirme Toplantıları vb.)
	☐ E-posta ☐ Diğer:

C.1- Başvuru Sahibi Hakkında Bilgiler

☐ Anonim bir talep/şikayet sunmak istiyorum	
Adı-Soyadı	
Cinsiyet	
İletişim Bilgileri	Telefon numarası: E-posta adresi:
Adres	
Konum (mahalle/köy)	
Yer (ilçe/il)	

C.2- Paydaş Kategorisi

☐ Yerel yönetimler
☐ Yerel sakinler
☐ Yerel sakinler (topluluk) [... yararlanıcı sayısı]
☐ Özel sektör
☐ Sivil toplum kuruluşu
☐ Müteahhit
☐ Alt yüklenici
☐ Enerjisa Proje Çalışanları
☐ Müteahhitlerin/alt yüklenicilerin çalışanları
☐ Danışman
☐ Medya

Şikayet/Talep Sahibinin İmzası Yalnızca toplantılar, iletişim masası ve ziyaretler yoluyla alınan şikayetler/talepler imzalanacaktır.

D.1- Şikayet/Talep Hakkında Bilgi

Şikayet/Talebin ayrıntılı açıklaması (Şikayet/Talep Sahibinin doğrudan ifadeleri de eklenebilir):

D.2- Şikayet/Talep Kategorisi

☐ Arazi/mahsul/yapıya verilen zarar



ERM

OFFICIAL USE

- ☐ Erişim yollarında hasar
- ☐ Çevresel etkiler (kirlilik, toz, gürültü) ☐ Geçim kaynaklarına etkisi (tarım, hayvancılık vb.)
- ☐ Sahibinin rızası ve yasal izni olmadan arazilerin kullanımı
- ☐ Doğal kaynaklara/topraklara erişimin kısıtlanması
- ☐ Kullanım ücreti veya tazminat ödemesi
- ☐ Kamulaştırma
- ☐ Yeniden yerleşim
- ☐ Yerel halktan iş veya çalışma talebi
- ☐ Çalışma koşulları
- ☐ İşten çıkarma
- ☐ İşçilerin ücretlerinin ödenmemesi
- ☐ Yerel tedarikçilere veya alt yüklenicilere olan borçlar
- ☐ Eğitim konusunda herhangi bir destek talep etme
- ☐ Hane halkı/bireyler için herhangi bir destek talep etme
- ☐ Mahalle/topluluk için herhangi bir destek talep etme
- ☐ Yerel yönetimlere yönelik destek talepleri
- ☐ Halk sağlığı, emniyet ve güvenlik şikayetleri
- ☐ Diğer: Lütfen belirtiniz:

E- Şikayet/Taleple İlgili Alınacak Eylem Önerileri

OFFICIAL USE



ERM

OFFICIAL USE

ŞİKAYET/TALEP KAPATMA FORMU

Kayıt Yapan Kişinin Adı:	
Kayıt Tarihi:	/...../.....
ŞİKAYET/TALEP KAPATMA	
Kapanış Formunun bu bölümünde, şikayetin nasıl çözüldüğü veya talebin nasıl karşılandığına dair bilgiler yer alacaktır; bir harcama yapılmışsa, bu bilgi girilecektir; şikayetin/talebin şikayet sahibi/talep sahibi ile mutabık kalındığına dair bir açıklama yazılacak ve şikayet sahibi veya talep sahibi ile ilgili Enerjisa çalışanı tarafından imzalanarak kapatılacaktır. (İnternet üzerinden alınan şikayetler için imza yerine e-posta ile yanıt verilmesi beklenir)	
Şikayet/Talep İçin Alınan Önlemler	İlgili Departmanlar / Müteahhitler / Alt Yükleniciler
1-	
2-	
3	
4	
Harcama Tutarı:	
Şikayet/Talep Eden Ad-Soyad ve İmza	Enerjisa adına Unvan-Ad-Soyad ve İmza

OFFICIAL USE



ERM, DÜNYA ÇAPINDA AŞAĞIDAKİ ÜLKE VE
BÖLGELERDE 160'TAN FAZLA OFİSE SAHİPTİR

Arjantin	Hollanda
Avustralya	Yeni Zelanda
Belçika	Peru
Brezilya	Polonya
Kanada	Portekiz
Çin	Porto Riko
Kolombiya	Romanya
Fransa	Senegal
Almanya	Singapur
Gana	Güney Afrika
Guyana	Güney Kore
Hong Kong	İspanya
Hindistan	İsviçre
Endonezya	Tayvan
İrlanda	Tanzanya
İtalya	Tayland
Japonya	BAE
Kazakistan	Birleşik Krallık
Kenya	ABD
Malezya	Vietnam
Meksika	
Mozambik	

ERM GmbH Brüsseler Str. 1-3
60327 Frankfurt am Main

www.erm.com